

Sisällysluettelo

HALL, 28.9.2020 15:30, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 230 Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	4
§ 231 Tiedote jaostojen asioista	5
§ 232 Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta	6
§ 233 Eron myöntäminen Henni Hyytiä-Ilmoselle kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen kaupunginhallitukseen KV	7
§ 234 Eron myöntäminen Henni Hyytiä-Ilmoselle sivistyslautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen KV	11
§ 235 Valtuustoaloite: Anonyymin rekrytointikäytännön aloittamisesta KV	15
Liite: Salla Palmi-Felinin ym. valtuustoaloite: Anonyymin rekrytointikäytännön aloittamisesta	19
§ 236 Valtuustoaloite: Tilapäisen valiokunnan perustaminen KV	21
Liite: Valtuustoaloite (29 allekirjoittajaa)	24
Liite: AANESTYSLISTA kaupunginhallitus 28.9.2020 § 236	25
§ 237 Talouden seurantaraportti 1.1. - 31.8.2020	26
Liite: Talouden seurantaraportti 1.1.-31.8.2020	27
§ 238 Spatium Toimitilat Oy:n osakeannin osakemerkintähinnan oikaisu	51
§ 239 Valtuustoaloite: Lahdessa on otettava käyttöön kolmessa erässä maksettava 1 000 euron taaperoraha perheiden sitouttamiseksi Lahteen ja syntyvyyden vahvistamiseksi KV	53
Liite: Valtuustoaloite: Lahdessa on otettava käyttöön kolmessa erässä maksettava 1 000 euron taaperoraha perheiden sitouttamiseksi Lahteen ja syntyvyyden vahvistamiseksi	55
§ 240 Valtuustoaloite: Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä KV	56
Liite: Vihreä valtuustoryhmän valtuustoaloite: Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä	62
§ 241 Päijät-Hämeen liiton perussopimuksen muuttaminen KV	63
Liite: Liite 1. Uusi perussopimus	65
§ 242 Lausunto Päijät-Hämeen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksesta ja johtosäännöstä	77
Liite: Liite 1. Yhteistoimintasopimus ja johtosääntö	80
§ 243 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 28.9.2020	90
Liite: Saapuneet_2020_09_28	91
§ 244 Talousarviomuutoksia vuoden 2020 talousarvioon KV	92
Liite: Liite 1. Sitovuustasoiset muutokset	101
Liite: Liite 2. Tulos- ja rahoituslaskelma 1.10.2020	103
Liite: AANESTYSLISTA kaupunginhallitus 28.9.2020 § 244	104
§ 245 Ateriapalveluiden kilpailutus KV	105
Liite: AANESTYSLISTA kaupunginhallitus 28.9.2020 § 245	110

§ 246 Varavaltuutettu Markus Vierumäen varavaltuutetun tehtävän päättyminen KV	111
§ 247 Eron myöntäminen Markus Vierumäelle sivistyslautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen KV	112
§ 248 Eron myöntäminen Markus Vierumäelle rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen KV	116
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	120

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

n:o 24/2020

Aika: 28.09.2020 klo 15.30 – 20.42
Paikka: Sibeliustalo, Puusepän Verstas / sähköinen kokous

Läsnä:

Varsinaiset jäsenet:

Sirkku Hildén, puheenjohtaja, poistui esteellisenä §:n 238 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Juha Rostedt, I vpj, puheenjohtajana §:n 238 käsittelyn ja päätöksenteon ajan, poistui esteellisenä §:n 244 aikana käsiteltäessä Ladec Oy:tä
Aleksi Mäntylä, II vpj
Pekka Komu, poistui esteellisenä §:n 244 aikana käsiteltäessä Kestävä Lahti - säätiötä ja Ladec Oy:tä
Alettin Basboga
Jetta Laakso
Toni Putula, poistui esteellisenä §:n 244 aikana käsiteltäessä Lahden Talot Oy:tä
Merja Vahter
Rami Lehto
Jenna Koskelo
Sonja Falk

Valtuuston puheenjohtajat:

Hannu Rahkonen	kaupunginvaltuuston pj
Mika Kari (*, poistui klo 18.08)	kaupunginvaltuuston I vpj
Antti Holopainen	kaupunginvaltuuston II vpj
Jarkko Nissinen (*	kaupunginvaltuuston III vpj

Viranhaltijat:

Pekka Timonen	kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen	konsernipalvelujohtaja
Olli Alho (*	kaupunkikehitysjohtaja
Tiina Granqvist	sivistysjohtaja
Pekka Virkkunen	kaupunginlakimies
Heini Moisio	viestintäjohtaja

Poissa:

Mikko Komulainen	hyvinvointijohtaja
------------------	--------------------

Asiantuntijat:

Senni Moksu	viestintäpäällikkö, asiantuntijaesittely klo 15.30-15.55, kaupungin uudet verkkosivut
Tuulia Pellu	toimitusjohtaja, Päijät-Hämeen ateriapalvelut, asiantuntijaesittely klo 15.55-17.01 § 245
Juhani Jokelainen	hallituksen puheenjohtaja, Päijät-Hämeen ateriapalvelut, klo 15.55-17.01 § 245

Pöytäkirjanpitäjä:

Janne Mäki

kaupunginsihteeri

(* Paikalla Teams-etäyhteyden kautta)

KAUPUNGINHALLITUKSEN puolesta:

Sirkku Hildén

Juha Rostedt (238 §)

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa lokakuun 5. päivänä 2020

Aleksi Mäntylä

Merja Vahter

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> lokakuun 6. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Aleksi Mäntylä ja jäsen Merja Vahter.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 230

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

D/38/02.02.02.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja Pekka Timonen Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 231

Tiedote jaostojen asioista

D/39/00.02.01.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Aleksi Mäntylän, elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Juha Rostedin ja osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston puheenjohtajan Sirku Hildénin tiedote jaostojen asioista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 232

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta

D/680/00.00.01.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa

Kaupunginjohtaja kertoo poikkeusolojen vaikutuksesta kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 233

Eron myöntäminen Henni Hyytiä-Ilmoselle kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen kaupunginhallitukseen KV

D/1075/00.00.01.00.05/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää eron Henni Hyytiä-Ilmoselle kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä sekä valitsee uuden varajäsenen kaupunginhallitukseen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Henni Hyytiä-Ilmonen 15.9.2020:

”Täten jätän muuttuneeseen työtilanteeseen vedoten kohteliaimmin eronpyyntöni

- sivistyslautakunnan jäsenen sekä
- kaupunginhallituksen varajäsenen

luottamustoimista Lahden kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Keskustan valtuustoryhmä esittää sijalleni uudet luottamushenkilöt.”

Kaupunginhallituksen kokoonpano:

Sirkku Hildén, puheenjohtaja
vj: Anneli Viinikka

Juha Rostedt, I varapuheenjohtaja
vj: Francis McCarron

Aleksi Mäntylä, II varapuheenjohtaja
vj: Jouni Kaikkonen

Pekka Komu

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 233

---

vj: Reijo Savurinne

Alettin Basboga
vj: Kari Lempinen

Jetta Laakso
vj: Sanna Mäkinen

Toni Putula
vj: Sari Niinistö

Merja Vahter
vj: Helena Salakka

Rami Lehto
vj: Maarit Tuomi

Jenna Koskelo
vj: Henni Hyytiä-Ilmonen

Sonja Falk
vj: Leena Kaartinen

Kaupunginhallituksessa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Hallintosäännön kaupunginhallituksen toimialaa koskevien erillissääntöjen mukaan kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole vaalikelpoinen myöskään kaupunginhallitukseen. Sen lisäksi kaupunginhallitusta koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus valtuustoon määräytyy kuntalain (10.4.2015/410) 72 §:n mukaan seuraavasti:

Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;

2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 233

---

rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;

3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;

4) kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Edellä tarkoitettussa palvelussuhteessa oleva on vaalikelpoinen valtuutetuksi, jos palvelussuhde päättyy ennen kuin valtuutettujen toimikausi alkaa.

Vaalikelpoisuutta kaupunginhallitukseen rajoitetaan kuntalain 73 §:ssä seuraavasti:

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö,
- 2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa,
- 3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta,
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 233

---

palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneen.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset

Kaupunginhallituksen jäsenten vaalissa on otettava huomioon tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

"Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu."

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

11-jäsenisessä kaupunginhallituksessa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 11-5.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote Henni Hyytiä-Ilmonen, valittu, kuntaliitto, aluehallintovirasto, luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 234

Eron myöntäminen Henni Hyytiä-Ilmoselle sivistyslautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen KV

D/1817/00.00.01.00.06/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Henni Hyytiä-Ilmoselle eron sivistyslautakunnan jäsenen tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Henni Hyytiä-Ilmonen 15.9.2020:

”Täten jätän muuttuneeseen työtilanteeseen vedoten kohteliaimmin eronpyyntöni

- sivistyslautakunnan jäsenen sekä
- kaupunginhallituksen varajäsenen

luottamustoimista Lahden kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Keskustan valtuustoryhmä esittää sijalleni uudet luottamushenkilöt.”

Sivistyslautakunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: Sdp Maria Mäkynen	Varajäsen: Sdp Minna Lampinen
Jäsen: Sdp Kimi Uosukainen	Varajäsen: Sdp Tomi Paakkunainen
Jäsen: Sdp Anneli Viinikka	Varajäsen: Sdp Hanne Savolainen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 234

Jäsen: Sdp Eemeli Salomäki	Varajäsen: Sdp Tomi Sairomaa
Varapuheenjohtaja: Kok Sari Niinistö	Varajäsen: Kok Susanna Norja
Jäsen: Kok Reijo Oksanen	Varajäsen: Kok Minna Kyllinen
Jäsen: Kok Markus Vierumäki	Varajäsen: Kok Risto Kaakinen
Jäsen: Vihr Sami Metsäranta	Varajäsen: Vihr Kalle Kytölä
Jäsen: PS Martti Mäkelä	Varajäsen: PS Juha Viitanen
Jäsen: Kesk. Henni Hyytiä-Ilmonen	Varajäsen: Kesk. Piia Uotinen
Jäsen: KD Marja Kaitainen	Varajäsen: KD Iida Hovi
Jäsen: Vas. Elisa Lientola	Varajäsen: Vas. Leena Sievänen-Pääkkönen

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei myöskään ole vaalikelpoinen lautakuntaan. Sen lisäksi lautakuntia koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan määräytyy kuntalain (10.4.2015/410) 74 §:n mukaan seuraavasti:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 234

---

vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Säätely ulottuu myös henkilöstöön, joka on kunnan määräämisvallassa olevan eli kuntakonserniin (ks. kuntakonsernin määrittelystä liite 1 Kuntaliiton yleiskirje 11/2017 ja liite 2 Kuntaliiton yleiskirje 12/2017) kuuluvan yhteisön palveluksessa, jos yhteisö toimii asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella.

Lautakunnan tehtäväalueella toimivan liikeyrityksen johtohenkilöiden vaalikelpoisuutta on rajoitettu vastaavin perustein kuin kunnanhallituksen kohdalla.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

12-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 12-5.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

4 (4)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 234

Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: Henni Hyytiä-Ilmonen, valittu, sivistyslautakunta, luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 235

Valtuustoaloite: Anonyymien rekrytointikäytännön aloittamisesta KV

D/1920/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja   Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, puh. 050 559 4065

Päätös   Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus   Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa   Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 30.9.2019 (§ 240) palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Valtuutettu Salla Palmi-Felin ja 18 muuta valtuutettua 9.9.2019:

”Valtuustoaloite anonyymien rekrytointikäytännön aloittamisesta

Lahden kaupungin arvot ovat avoimesti, vastuullisesti, yhdessä. Näitä arvoja kaupungin tulee pyrkiä aktiivisesti edistämään myös rekrytoinnissa.

Työn saamisen pitää perustua työntekijän pätevyyteen ja osaamiseen. Työnhakijan ikä, sukupuoli, etninen tausta, perhesuhteet tai muut työhön liittymättömät seikat eivät saa rajata ulos työhaastatteluihin kutsuttavia ihmisiä.

Anonyymissa työnhakuprosessissa hakemuksista poistetaan hakijan henkilökohtainen tausta: nimi, osoite, ikä, sukupuoli, syntymäpaikka, siviilisääty, perhetiedot, kansalaisuus ja äidinkieli. Henkilötietojen piilottamisesta vastaavat eri henkilöt kuin haastatteluun kutsuttavista ja valituista henkilöistä päättävät.

Valitsija saa ennen työhaastattelua tietoonsa vain hakijoiden ammatin, tutkinnon, tutkintotason, edelliset työsuhteet ja suoritettut työtehtävät sekä niihin liittyvän osaamiseen.

Työhakemusten nimettömyys ja taustatietojen puuttuminen auttavat

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 235

rekrytoijaa kiinnittämään huomionsa henkilön tehtävän kannalta olennaiseen osaamiseen ja työkokemukseen. Päätös haastatteluun kutsuttavista tehdään puhtaasti henkilön osaamiseen liittyvän tiedon pohjalta.

Anonyymia rekrytointia on vähitellen otettu käyttöön myös Suomessa. Ainakin Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat kokeilleet anonyymia rekrytointia ja asia on vireillä myös useissa muissa kunnissa.

Nimettömän työnhaun on todettu vähentävän esimerkiksi etnisen taustan, sukupuolen, iän ja epätyypillisen työuran perusteella tapahtuvaa epätasapuolista kohtelua ja edistävän siten kaikkien ihmisten mahdollisuuksia tulla rekrytoituksi. Anonyymissa rekrytoinnissa huomio kiinnittyy siihen, millaista osaamista haetaan. Anonyymissa rekrytoinnissa ei ole kyse siitä, että ihmiset olisivat lähtökohtaisesti seksistisiä tai rasistisia, vaan pyrkimyksestä puuttua paljolti tiedostamattomiin toimintatapoihin ja oletuksiin rekrytoinnin taustalla.

Nimetön työnhakuprosessi ei tarkoita sitä, että työhön valitaan anonyymi henkilö. Nimetön prosessi ulottuu ainoastaan haastatteluvaiheeseen asti. Haastattelu ja sen jälkeinen rekrytointiprosessi toteutetaan normaaliin tapaan.

Anonyymi rekrytointi on yksi tärkeä keino vähentää syrjintää ja myös vetovoimatekijä työnantajalle. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahdessa otetaan käyttöön anonyymi hakuprosessi.”

Henkilöstöpalvelut 15.9.2020:

Henkilöstöpalvelujen vastine valtuustoaloitteeseen:

Lahden kaupunki kokeili anonyymia rekrytointia alkuvuonna kolmen tehtävän täyttämiseksi. Anonyymi rekrytointi toimii käytännössä siten, että henkilöstöpalveluissa hakemuksista (ei alkuperäisestä) poistettiin manuaalisesti hakijan henkilökohtainen tausta, kuten nimi, osoite, sukupuoli, syntymäaika, syntymäpaikka, kansalaisuus, äidinkieli, siviilisääty ja perhetiedot. Suurinta osaa näistä tiedoista ei Lahden kaupungilla kysytä rekrytoinneissa muutoinkaan.

Rekrytoivalle esimiehelle toimitettiin hakuajan päätyttyä hakijayhteenveto, jossa hakijoiden nimet oli korvattu järjestelmän luomalla ID-numerolla. Hakijayhteenvedossa näkyivät hakijan

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 235

työhistoria ja koulutustiedot sekä hakemusteksti, joka koostui hakijan vastauksista hakulomakkeella esitettyihin kysymyksiin. Hakemustekstit luettiin läpi henkilöstöpalveluissa ennen hakijayhteenvedon toimittamista esimiehelle ja sieltä poistettiin em. hakijan henkilökohtaiseen taustaan liittyvät tiedot. Esimies teki haastatteluvalinnat hakijayhteenvedon perusteella tietämättä työnhakijan henkilöllisyyttä ja henkilökohtaista taustaa.

Haastateltavien valinnan jälkeen esimies sai tietää haastateltavien henkilöllisyyden, ja haastattelut sekä rekrytointiprosessin loppuvaiheet suoritettiin vakiintuneiden käytäntöjen mukaan. Rekrytointipalvelujen näkökulmasta anonyymi rekrytointi onnistui prosessina melko sujuvasti, vaikka työllisti rekrytointipalvelua tavanomaista rekrytointia enemmän. Anonyymiyden turvaamiseksi rekrytointipalvelun vastuulle siirtyi tehtäviä, joita ei suoriteta perinteisessä rekrytointiprosessissa tai jotka kuuluvat normaalisti rekrytoivan esimiehen vastuulle. Anonyymiä rekrytointia kokeilleet yksiköt antoivat palautetta, että haastatteluun valittiin luultavasti tehtävän osaamisvaatimusten vuoksi samat henkilöt kuin muutenkin olisi valittu. Palautteen mukaan myös lopullinen henkilövalinta tehtävään olisi kohdistunut samaan henkilöön ilman anonyymia rekrytointiakin. Kokeiluun osallistuneiden yksöiden kokemukset kokonaisuudessaan olivat kuitenkin positiivisia.

Lahden kaupungilla rekrytoinneissa on aina noudatettu ja noudatetaan aina lainsäädäntöä ja prosesseissa toimitaan tasa-arvo – ja yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti. Anonyymien rekrytoinnin avulla voidaan kuitenkin ehkäistä syrjintäolettamaa, kun hakijoiden ikä, sukupuoli tai muut vastaavat taustatiedot eivät ole vaikuttamassa arvioinnissa. Olennaisten tietojen korostaminen tapahtuu automaattisesti, kun vain tehtävän kannalta olennaiset kompetenssitekijät ovat käytettävissä haastatteluvalintojen perustana. Myös yhdenvertaisuus on helppo varmistaa, kun hakijoita verrataan keskenään samojen kompetenssitietojen perusteella.

Kokeilun tuloksena anonyymi rekrytointi on otettu Lahden kaupungilla rekrytoinnin palveluvalikoimaan. Rekrytoivat esimiehet arvioivat, missä tehtävissä anonyymi rekrytointi tukee kokonaisuutta. Rekrytointipalvelu kehittää edelleen anonyymiä rekrytointiprosessia sekä toimii esimiehen tukena rekrytointiprosesseissa. Lahden kaupunki toimii hyvänä työnantajana ja edistää anonyymien rekrytoinnin ottamisella palveluvalikkoon tasa-arvo – ja yhdenvertaisuusperiaatteiden toteutumista.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

4 (4)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 235

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI

10.09.2019 09:34

1920/00.02.00.00.03/2019 MB 9.9.2019

Valtuustoaloite anonyymin rekrytointikäytännön aloittamisesta

Lahden kaupungin arvot ovat avoimesti, vastuullisesti, yhdessä. Näitä arvoja kaupungin tulee pyrkiä aktiivisesti edistämään myös rekrytoinnissa.

Työn saamisen pitää perustua työntekijän pätevyyteen ja osaamiseen. Työnhakijan ikä, sukupuoli, etninen tausta, perhesuhteet tai muut työhön liittymättömät seikat eivät saa rajata ulos työhaastatteluihin kutsuttavia ihmisiä.

Anonyymissa työnhakuprosessissa hakemuksista poistetaan hakijan henkilökohtainen tausta: nimi, osoite, ikä, sukupuoli, syntymäpaikka, siviilisäätty, perhetiedot, kansalaisuus ja äidinkieli. Henkilötietojen piilottamisesta vastaavat eri henkilöt kuin haastatteluun kutsuttavista ja valituista henkilöistä päättävät.

Valitsija saa ennen työhaastattelua tietoonsa vain hakijoiden ammatin, tutkinnon, tutkintotason, edelliset työsuhteet ja suoritettavat työtehtävät sekä niihin liittyvän osaamiseen.

Työhakemusten nimettömyys ja taustatietojen puuttuminen auttavat rekrytoijaa kiinnittämään huomionsa henkilön tehtävän kannalta olennaiseen osaamiseen ja työkokemukseen. Päätös haastatteluun kutsuttavista tehdään puhtaasti henkilön osaamiseen liittyvän tiedon pohjalta.

Anonyymia rekrytointia on vähitellen otettu käyttöön myös Suomessa. Ainakin Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat kokeilleet anonyymia rekrytointia ja asia on vireillä myös useissa muissa kunnissa.

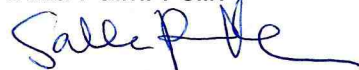
Nimettömän työnhaun on todettu vähentävän esimerkiksi etnisen taustan, sukupuolen, iän ja epätyypillisen työuran perusteella tapahtuvaa epätasapuolista kohtelua ja edistävän siten kaikkien ihmisten mahdollisuuksia tulla rekrytoituksi. Anonyymissa rekrytoinnissa huomio kiinnittyy siihen, millaista osaamista haetaan. Anonyymissa rekrytoinnissa ei ole kyse siitä, että ihmiset olisivat lähtökohtaisesti seksistisiä tai rasistisia, vaan pyrkimyksestä puuttua paljolti tiedostamattomiin toimintatapoihin ja oletuksiin rekrytoinnin taustalla.

Nimetön työnhakuprosessi ei tarkoita sitä, että työhön valitaan anonyymi henkilö. Nimetön prosessi ulottuu ainoastaan haastatteluvaiheeseen asti. Haastattelu ja sen jälkeinen rekrytointiprosessi toteutetaan normaaliin tapaan.

Anonyymi rekrytointi on yksi tärkeä keino vähentää syrjintää ja myös vetovoimatekijä työnantajalle. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahdessa otetaan käyttöön anonyymi hakuprosessi.

9.9.2019 Lahdessa

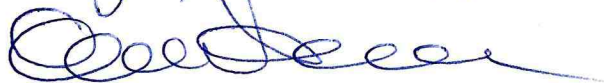
Salla Palmi-Felin

Sanna Korhonen

Sanna Korhonen

Elisa Lientola

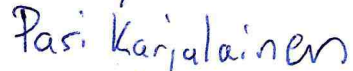

Elina Lientola

Elina Lientola

Minna Lampinen

Pekka Järvi

Pasi Karjalainen

Nelli Peltola

Tiina Kurraari

Sanna Felt

Pepo Saunio

Janni Karille

Tiina J.

TIINA JOKINEN

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 236

Valtuustoaloite: Tilapäisen valiokunnan perustaminen KV

D/1690/00.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

**Käsittely kaupungin-
hallituksessa**

Asiaan oli jaettu seuraava muutosmoniste:

”Päätösehdotuksen toinen kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti:

’- valitsee valiokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja 9 muuta jäsentä.”

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Toni Putula teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto

- päättää perustaa tilapäisen valiokunnan valmistelemaan arviointia siitä, onko luottamusta ja sitä kautta edellytyksiä valtuuston valitsemien tehtävien hoitoon edelleen olemassa niiden valtuutettujen osalta, jotka tällä vaalikaudella ovat äänestäneet vastoin kaupunginhallituksen antamaa omistajaohjetta

- valitsee valiokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja 9 muuta jäsentä.

Valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kaupungin hallintosäännön määräyksiä, mutta jäsenille ei makseta palkkioita. Asiat käsitellään valiokunnassa puheenjohtajan selostuksen perusteella ja se voi ottaa itselleen sihteerin ja muuta tarvittavaa avustavaa henkilökuntaa.”

Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Juha Rostedt kannatti ehdotusta.

Kaupunginhallitus päätti äänin 7-4 hyväksyä esittelijän muutetun päätösehdotuksen. Esittelijän ehdotuksen kannalla olivat Pekka Komu, Alettin Basboga, Jetta Laakso, Jenna Koskelo, Sonja Falk, Aleksis Mäntylä ja Sirkku Hildén ja Toni Putulan muutosehdotuksen kannalla olivat Rami Lehto, Toni Putula, Merja Vahter ja Juha Rostedt. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 236 §.

Kaupunginhallituksen jäsen Rami Lehto esitti, että valiokuntaan

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 236

valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 8 muuta jäsentä. Jäsen Pekka Komu kannatti ehdotusta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti muuttaa valiokunnan kokoonpanoa siten että valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 8 muuta jäsentä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää perustaa tilapäisen valiokunnan

- valmistelemaan arviointia siitä, onko luottamus ja sitä kautta edellytykset valtuuston valitsemien tehtävien hoitoon edelleen olemassa valtuutettu Francis McCarronin ja varavaltuutettu Terttu Pohjolaisen osalta,

- valitsee valiokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja 9 muuta jäsentä sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kaupungin hallintosäännön määräyksiä. Asiat käsitellään valiokunnassa puheenjohtajan selostuksen perusteella ja se voi ottaa itselleen sihteerin ja muuta tarvittavaa avustavaa henkilökuntaa.”

Perusteluosa

29 valtuutettua on jättänyt valtuuston kokouksessa 31.8.2020 valtuustoaloitteen tilapäisen valiokunnan perustamisesta valmistelemaan arviointia siitä, onko luottamus ja sitä kautta edellytykset valtuuston valitsemien tehtävien hoitoon edelleen olemassa valtuutettu Francis McCarronin ja varavaltuutettu Terttu Pohjolaisen osalta.

Aloitteen perustelut: Valtuutettu Francis McCarron ja varavaltuutettu Terttu Pohjolainen toimivat vastoin omistajaohjeita Phhykyn yhtymäkokouksessa 7.8.2020 §11 Sote-keskuspalveluiden hankinta. Lahden kaupunginhallitus oli ohjeistanut yhtymäkokousedustajia esittämään ja äänestämään ettei yhteisyritystä perusterveydenhuoltoon perusteta. Yhtymäkokous on luonteeltaan yhtiökokoukseen verrattavissa ja yhtymäkokousedustajien tulee noudattaa kaupunginhallituksen antamaa omistajaohjausta, edustajat eivät edusta tehtävässä omia poliittisia puolueitaan tai

LAHDEN KAUPUNKI
03.09.2020 09:061690/00.02.00.00.03/
2020

Valtuustoaloite: Tilapäisen valiokunnan perustaminen

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme valtuustolle, että se perustaa tilapäisen valiokunnan valmistelemaan arviointia siitä onko luottamus ja sitä kautta edellytykset valtuuston valitsemien tehtävien hoitoon edelleen olemassa valtuutettu Francis McCarronin ja varavaltuutettu Terttu Pohjolaisen osalta.

Perustelut: Valtuutettu Francis McCarron ja varavaltuutettu Terttu Pohjolainen toimivat vastoin omistajaohjeita Phhykyn yhtymäkokouksessa 7.8.2020 §11 Sote-keskuspalveluiden hankinta. Lahden kaupunginhallitus oli ohjeistanut yhtymäkokousedustajia esittämään ja äänestämään ettei yhteisyritystä perusterveydenhuoltoon perusteta. Yhtymäkokous on luonteeltaan yhtiökokoukseen verrattavissa ja yhtymäkokousedustajien tulee noudattaa kaupunginhallituksen antamaa omistajaohjausta, edustajat eivät edusta tehtävässä omia poliittisia puolueitaan tai käytä kokouksessa poliittista harkintaa.

Lahdessa 31.8.2020

R. Lehto
Jutta Laakso
Anneli Vainio
Elina Mäkelä
Sampo Kallio

J.N.
Reijo Järvelä
JARI HARTMAN

Siminka Ruuska
Tapan Piip
J. O.

Ulla Vuorinen
Steen Hillen

Elina Mäkelä
Matti Lehto

Niilo Rantto
Sami Fahl
Lena Kaartano

Riina Punsari
Riina Punsari
RAMI LEHTO
M. Mäkelä

Pasi Karjalainen

Pasi Karjalainen

Matti Lehto

~~*Matti Lehto*~~ --> Pertti Arvaja on 10.9.2020
peruuttanut allekirjoituksensa.

Nelli Mäkelä
Nelli Mäkelä

Caecilina Aaltonen

Caecilina Aaltonen
Aija-Liisa Järvelä

ÄÄNESTYSLISTA

Lahden kaupunginhallituksen kokouksesta syyskuun 28. päivänä 2020

Kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus = JAA

Kaupunginhallituksen jäsenen Toni Putulan muutosehdotus = EI

	Jaa	Ei	Huomautuksia
Komu, Pekka ~~Savurinne, Reijo~~	1		
Basboga, Alettin ~~Lempinen, Kari~~	1		
Laakso, Jetta ~~Mäkinen, Sanna~~	1		
Koskelo, Jenna ~~Hyytiä-Ilmonen, Henni~~	1		
Falk, Sonja ~~Kaartinen, Leena~~	1		
Mäntylä, Aleksi ~~Kaikkonen, Jouni~~	1		
Lehto, Rami ~~Tuomi, Maarit~~		1	
Putula, Toni ~~Niinistö, Sari~~		1	
Vahter, Merja ~~Salakka, Helena~~		1	
Rostedt, Juha ~~McCarron, Francis~~		1	
Hildén, Sirkku ~~Viinikka, Anneli~~	1		
Yhteensä	7	4	

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 237

Talouden seurantaraportti 1.1. - 31.8.2020

D/754/02.02.02.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen, puh. 050 556 9815
Taloussuunnittelija Lasse Puhakka, puh. 044 416 3655
Controller Maija Laine, puh. 044 716 1433

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee Lahden kaupungin talouden seurantaraportin 1.1. - 31.8.2020 tiedokseen.

Perusteluosa

Konsernipalvelut 24.9.2020:

”Konsernipalvelut on valmistellut talouden seurantaraportin tammi-
elokuulta 2020. Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

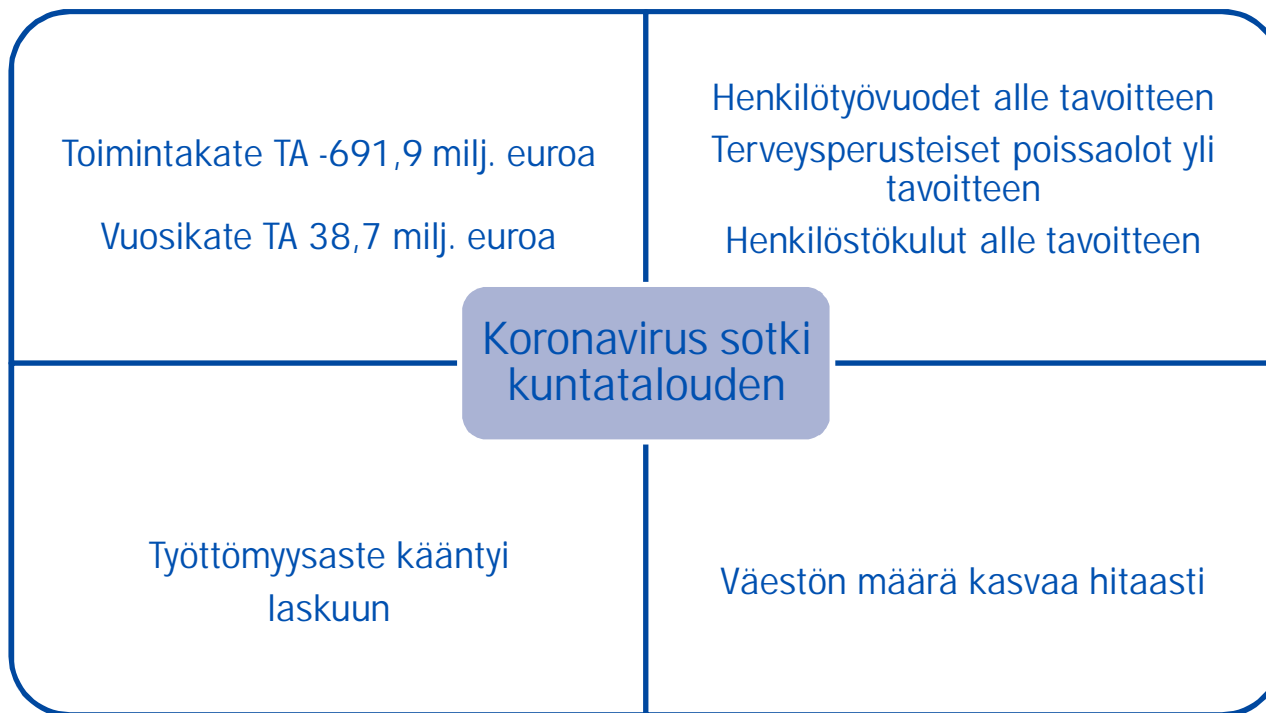
Toimenpiteet

-

Liitteenä

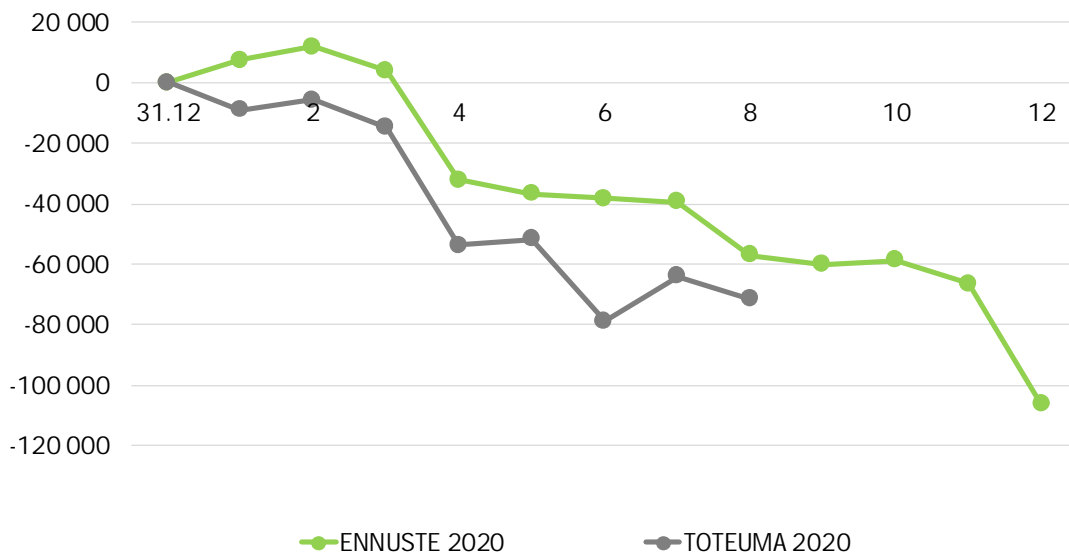
1. Talouden seurantaraportti

Talouden seurantaraportti tammi-elokuu 2020

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys (netto) 2020, 1 000 euroa
(ilman pitkäaik. lainanottoa, kons. talletuksia, vahinkorahastoa,
kuntatodistuksia ja antolainoja)

Huhtikuussa 37 milj. euron lainanlyhennys
Elo-marraskuussa kunnallisveron
ennakonpalautukset

Tuloslaskelmaennuste 2020

Tuloslaskelma (milj. €)

(sisältää liikelaitokset ja sisäiset erät)

Milj. euroa	TA 2020	ENNUSTE 2020
Toimintatulot	155,7	151,0
Toimintamenot	839,3	842,9
TOIMINTAKATE	-683,7	-691,9
Verotulot	496,7	487,8
Valtionosuudet	209,8	227,7
Rahoitustulot ja -menot	15,1	15,1
Korkotulot	13,1	13,1
Muut rahoitustuotot	20,1	20,1
Korkomenot	-17,5	-17,5
Muut rahoitusmenot	-0,6	-0,6
VUOSIKATE	37,9	38,7
Poistot käyttöön.	47,5	47,5
TILIKAUDEN TULOS	-9,6	-8,7

Koko kaupunki

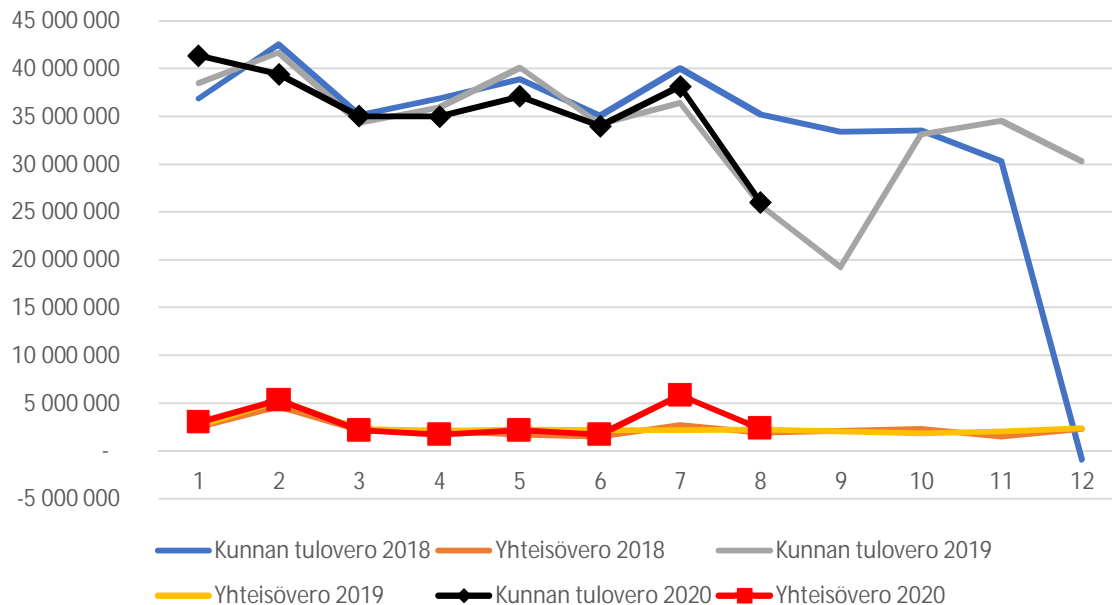
Tuloslaskelma, 1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva Talousarvio	Toteuma	Tot./TA, %	Kumulat. TA	Tot./kum. TA, %	Toteuma ed.vuosi	Tot./edv. tot., %	TP ed vuosi	TA/TP kasvu %
Toimintatuotot	159 225	98 717	62,0	96 289	102,5	98 786	-0,1	156 624	1,7
Valmistus omaan käyttöön	1 114	3	0,3	213	1,6	81	-95,7	998	11,7
Toimintakulut	-844 558	-535 751	63,4	-549 641	97,5	-509 382	5,2	-809 099	4,4
TOIMINTAKATE	-684 219	-437 030	63,9	-453 138	96,4	-410 516	6,5	-651 477	5,0
VEROTULOT	485 250	327 202	67,4	340 438	96,1	309 381	5,8	475 356	2,1
VALTIONOSUUEDET	221 190	149 304	67,5	143 561	104,0	125 800	18,7	193 871	14,1
Korkotuotot	13 126	4 511	34,4	5 806	77,7	4 331	4,1	12 350	6,3
Muut rahoitustuotot	20 131	11 634	57,8	20 085	57,9	16 748	-30,5	18 933	6,3
Korkokulut	-17 536	-4 318	24,6	-3 468	124,5	-3 989	8,2	-16 990	3,2
Muut rahoituskulut	-630	-44	7,0	-45	98,2	-44	1,6	-5 601	-88,8
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	15 092	11 782	78,1	22 378	52,7	17 046	-30,9	8 693	73,6
VUOSIKATE	37 312	51 257	137,4	53 239	96,3	41 711	22,9	26 443	41,1
Poistot ja arvonalentumiset	-47 451	-27 623	58,2	-30 748	89,8	-28 012	-1,4	-47 951	-1,0
TILIKAUDEN TULOS	-10 139	23 284	-229,7	22 491	103,5	13 699	70,0	-20 566	-50,7

Verorahoitus

Kunnallis- ja yhteisöveron tilitykset 2018 - 2020

Verotulot

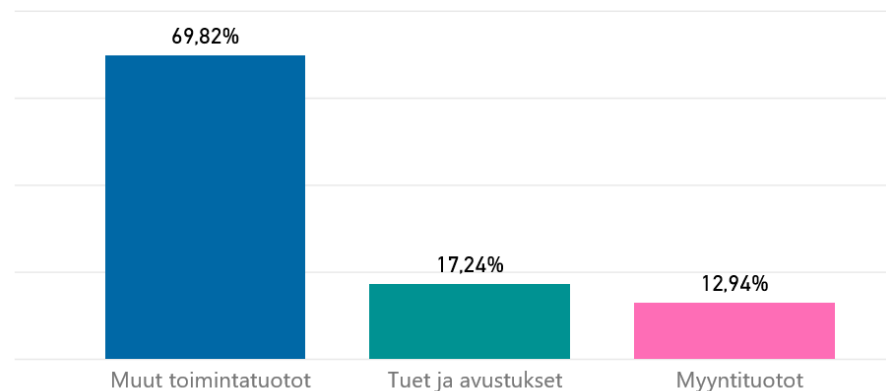
Yhteisö- ja kunnallisverotulot eivät toteudu koronaviruksen takia

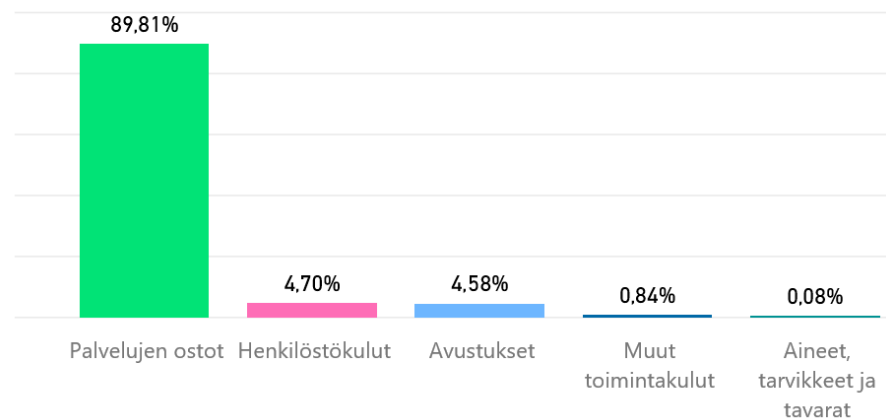
1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	17 261	12 002	69,5
Myyntituotot	103	1 553	1 502,0
Tuet ja avustukset	6 599	2 070	31,4
Muut toimintatuotot	10 559	8 379	79,4
TOIMINTAKULUT	-481 135	-311 698	64,8
Henkilöstökulut	-25 451	-14 636	57,5
Palvelujen ostot	-422 683	-279 927	66,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-357	-259	72,7
Avustukset	-25 459	-14 269	56,0
Muut toimintakulut	-7 185	-2 606	36,3
TOIMINTAKATE	-463 873	-299 696	64,6

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Konsernihallinto							
Tulot	17 261	12 002	69,5	-3,6	18 569	12 453	67,1
Menot	-481 135	-311 698	64,8	7,5	-461 123	-290 022	62,9
Netto	-463 873	-299 696	64,6	8,0	-442 554	-277 570	62,7
Konsernipalvelut							
Tulot	6 118	5 258	85,9	29,1	6 213	4 072	65,5
Menot	-47 461	-28 959	61,0	4,4	-42 962	-27 730	64,5
Netto	-41 342	-23 701	57,3	0,2	-36 750	-23 659	64,4
Tarkastustoimi							
Menot	-406	-202	49,8	17,1	-313	-173	55,1
Netto	-406	-202	49,8	17,1	-313	-173	55,1
Elinvoima ja kilpailukykypalvelut							
Tulot	5 280	110	2,1	-89,4	372	1 044	281,0
Menot	-14 405	-4 705	32,7	-3,1	-7 687	-4 857	63,2
Netto	-9 126	-4 594	50,3	20,5	-7 316	-3 813	52,1
Tukityöllistäminen							
Tulot	1 148	301	26,2	-62,8	1 403	810	57,7
Menot	-20 535	-12 426	60,5	-0,3	-20 622	-12 465	60,4
Netto	-19 386	-12 125	62,5	4,0	-19 219	-11 656	60,6
Myyntivoitot ja -tappiot							
Tulot	3 120	4 713	151,1	7,1	7 415	4 402	59,4
Menot		-281		13 794 216,7	-34	0	0,0
Netto	3 120	4 431	142,0	0,7	7 380	4 402	59,6
Osallisuus ja hyvinvointipalvelut							
Tulot	1 596	1 620	101,5	-23,8	3 167	2 125	67,1
Menot	-3 728	-1 867	50,1	-11,0	-2 218	-2 097	94,6
Netto	-2 133	-247	11,6	-973,8	949	28	3,0
Ostot hyvinvointikuntayhtymältä							
Menot	-394 600	-263 258	66,7	8,5	-387 286	-242 700	62,7
Netto	-394 600	-263 258	66,7	8,5	-387 286	-242 700	62,7

Tilakeskus

Taseyksiköt, määrärahavertailu sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - elokuu

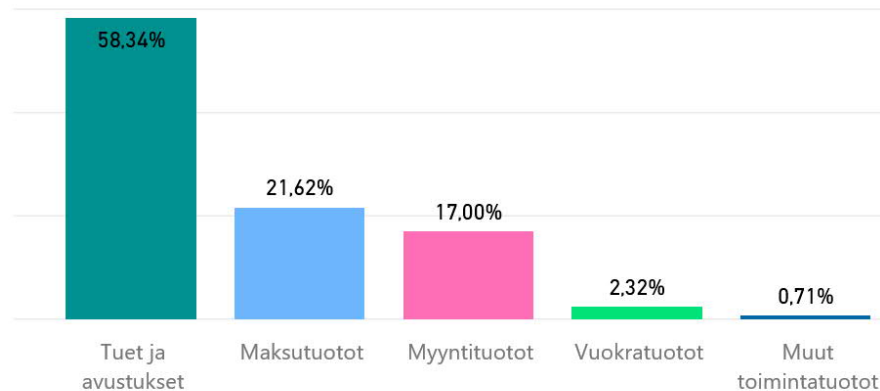
	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilin päätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Tilakeskus							
Liikevaihto	67 719	44 902	66,3	2,0	66 420	44 042	66,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	509	7 726	1 518,7	52,3	2 002	5 071	253,3

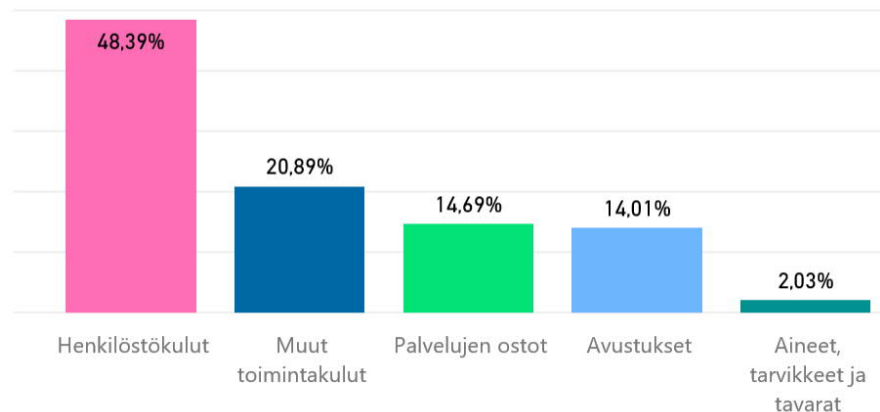
1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	14 818	12 475	84,2
Myyntituotot	4 586	2 121	46,2
Maksutuotot	6 953	2 698	38,8
Tuet ja avustukset	2 133	7 278	341,3
Vuokratuotot	692	290	41,9
Muut toimintatuotot	454	89	19,5
TOIMINTAKULUT	-247 076	-161 330	65,3
Henkilöstökulut	-117 278	-78 063	66,6
Palvelujen ostot	-41 588	-23 707	57,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 119	-3 269	53,4
Avustukset	-30 451	-22 597	74,2
Muut toimintakulut	-51 639	-33 694	65,2
TOIMINTAKATE	-232 258	-148 855	64,1

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Sivistyksen palvelualue							
Tulot	15 034	12 743	84,8	2,3	16 337	12 457	76,2
Menot	-253 754	-164 502	64,8	3,6	-245 167	-158 857	64,8
Netto	-238 720	-151 759	63,6	3,7	-228 830	-146 400	64,0
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Tulot	1 090	6 206	569,2	45,7	2 498	4 261	170,6
Menot	-2 198	-1 835	83,5	-14,9	-3 337	-2 157	64,6
Netto	-1 107	4 371	-394,7	107,8	-839	2 104	-250,7
Lasten ja nuorten kasvu							
Tulot	9 727	4 487	46,1	-21,5	9 219	5 718	62,0
Menot	-186 420	-123 323	66,2	4,5	-182 218	-118 002	64,8
Netto	-176 694	-118 836	67,3	5,8	-172 999	-112 284	64,9
Osaaminen ja tieto							
Tulot	755	499	66,1	-7,3	602	538	89,5
Menot	-23 274	-14 332	61,6	2,3	-21 638	-14 006	64,7
Netto	-22 519	-13 833	61,4	2,7	-21 037	-13 468	64,0
Wellamo-opisto							
Tulot	1 443	419	29,0	-7,0	1 480	450	30,4
Menot	-4 220	-2 426	57,5	-0,9	-4 072	-2 448	60,1
Netto	-2 776	-2 008	72,3	0,5	-2 593	-1 998	77,0
Liikunta ja kulttuuri							
Tulot	1 802	864	47,9	-33,3	2 138	1 296	60,6
Menot	-30 964	-19 414	62,7	2,1	-28 982	-19 021	65,6
Netto	-29 161	-18 550	63,6	4,7	-26 844	-17 725	66,0
Kaupunginmuseo							
Tulot	203	268	132,2	37,9	401	194	48,4
Menot	-6 048	-2 926	48,4	6,4	-4 265	-2 749	64,5
Netto	-5 845	-2 658	45,5	4,0	-3 864	-2 555	66,1
Kansainväliset urheilutapahtumat							
Tulot	13						
Menot	-630	-246	39,0	-48,1	-654	-473	72,4
Netto	-617	-246	39,8	-48,1	-654	-473	72,4

Kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri

Taseyksiköt, määrärahavertailu sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - elokuu

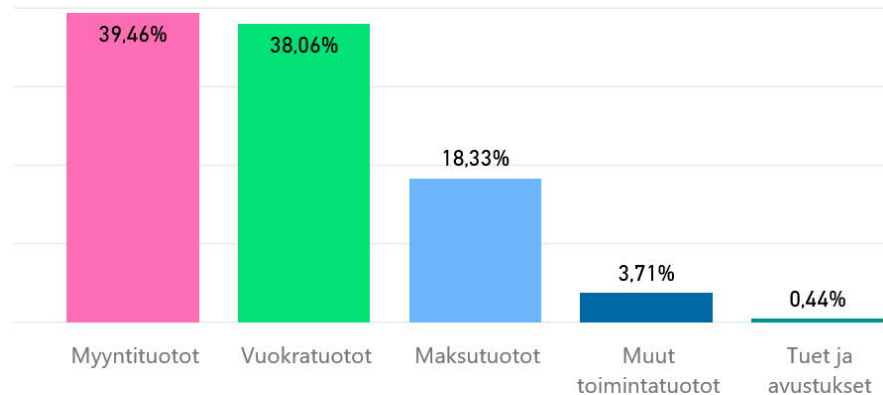
	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Kaupunginorkesteri							
Liikevaihto	969	189	19,5	-59,4	768	466	60,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	0	401		87,5	-217	214	-98,4
Kaupunginteatteri							
Liikevaihto	1 952	562	28,8	-38,8	2 058	917	44,6
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	0	479		-2 416,3	153	-21	-13,5

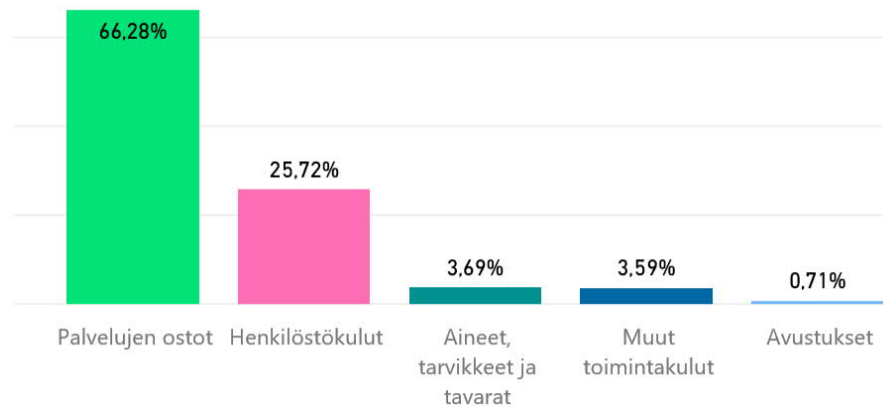
1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	42 967	19 234	44,8
Myyntituotot	19 506	7 589	38,9
Maksutuotot	7 531	3 525	46,8
Tuet ja avustukset	658	85	13,0
Vuokratuotot	14 267	7 321	51,3
Muut toimintatuotot	1 004	713	71,0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	514		
TOIMINTAKULUT	-52 650	-29 445	55,9
Henkilöstökulut	-11 546	-7 575	65,6
Palvelujen ostot	-36 893	-19 516	52,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 438	-1 085	75,5
Avustukset	-404	-210	51,9
Muut toimintakulut	-2 370	-1 058	44,7
TOIMINTAKATE	-9 169	-10 211	111,4

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Kaupunkiympäristön palvelualue

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Kaupunkiympäristön palvelualue							
Tulot	43 481	19 234	44,2	-5,8	40 860	20 418	50,0
Menot	-52 650	-29 445	55,9	3,0	-51 086	-28 600	56,0
Netto	-9 169	-10 211	111,4	24,8	-10 226	-8 181	80,0
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Tulot				-100,0	-41	-59	144,5
Menot	-1 071	-466	43,5	-42,1	-1 102	-804	73,0
Netto	-1 071	-466	43,5	-46,1	-1 143	-864	75,6
Maankäyttö- ja aluehankkeet, Kunnallistekniikka sekä Rakennus- ja ympäristönvalvonta vastuual							
Tulot	26 741	12 880	48,2	-5,4	26 621	13 621	51,2
Menot	-29 787	-17 119	57,5	0,3	-30 026	-17 066	56,8
Netto	-3 046	-4 239	139,2	23,1	-3 405	-3 445	101,2
Joukkoliikenne							
Tulot	16 741	6 354	38,0	-7,3	14 280	6 856	48,0
Menot	-21 793	-11 859	54,4	10,5	-19 958	-10 729	53,8
Netto	-5 053	-5 506	109,0	42,2	-5 678	-3 873	68,2

Investoinnit

- Kiinteään omaisuuteen on tammi-elokuun ajalta kirjautunut tuloja maanmyynneistä 5,1 milj. euroa
- Tammi-elokuussa julkisen käyttöomaisuuden menoista valtaosa syntyy Eteläisen kehätien rakentamisesta (noin 10,5 milj. euroa).
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 27,3 milj. euroa ja 46,0% talonrakennuksen budjetista. Rakokiven monitoimitalon ja Kivimaan koulun laajennusosan sekä Laaksokadun päiväkodin rakentaminen ovat toteutusvaiheessa. Paavolan kampus-hankkeen rakentaminen on käynnistynyt, ensimmäisenä alkoi Terijoenkatu 7:n uudisrakennus (ateriapalvelu- ja hallintotilat).

Investoinnit, 1000€ | 2020, tammi - elokuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	TP edv.	Toteuma edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot		4 007				
Menot	-2 870	-4 342	151,3	-2 559	-2 406	94,0
Netto	-2 870	-335	11,7	-2 559	-2 406	94,0
Irtain omaisuus						
Menot	-8 868	-3 205	36,1	-3 546	-1 778	50,1
Netto	-8 868	-3 205	36,1	-3 546	-1 778	50,1
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	1 523	80	5,3	221	129	58,5
Menot	-37 725	-22 163	58,7	-45 412	-27 206	59,9
Netto	-36 202	-22 083	61,0	-45 191	-27 077	59,9
Kiinteä omaisuus						
Tulot	4 120	5 106	123,9	9 451	5 163	54,6
Menot	-5 000	-311	6,2	-1 077	-845	78,4
Netto	-880	4 795	-544,8	8 375	4 319	51,6
Talonrakennus						
Tulot	2 140	33	1,5	551	271	49,2
Menot	-59 188	-27 264	46,1	-49 773	-25 857	52,0
Netto	-57 048	-27 231	47,7	-49 222	-25 586	52,0
Kokonaistulos						
Tulot	7 783	9 226	118,5	10 223	5 564	54,4
Menot	-113 651	-57 286	50,4	-102 367	-58 092	56,7
Netto	-105 868	-48 060	45,4	-92 144	-52 529	57,0

Lainan nostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat), samanaikaisesti nostettuna	250 000 000	30 000 000	220 000 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000 000	27 250 000	92 750 000
Suojautumistoimentpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)	200 000 000		200 000 000
Pitkäaikainen luotto (ottolainat)	60 000 000	50 000 000	10 000 000

* Valtuuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoineista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan enneaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdo

Määräraha, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	60 000 000		60 000 000
Pitkäaikainen, vähennykset	-40 344 800	-39 144 806	-1 199 994
Lyhytaikainen, nettomuutos	30 000 000	30 000 000	0
Netto	49 655 200	-9 144 806	58 800 006
Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)			
Lisäykset	35 000 000		35 000 000
Vähennykset	-48 113 400	-25 044 182	-23 069 218
Netto	-13 113 400	-25 044 182	11 930 782
Muut maksuvalmiuden muutokset (Antolainat, vaihtuvat vastaavat)			
Lisäykset			0
Vähennykset			0
Netto		0	0

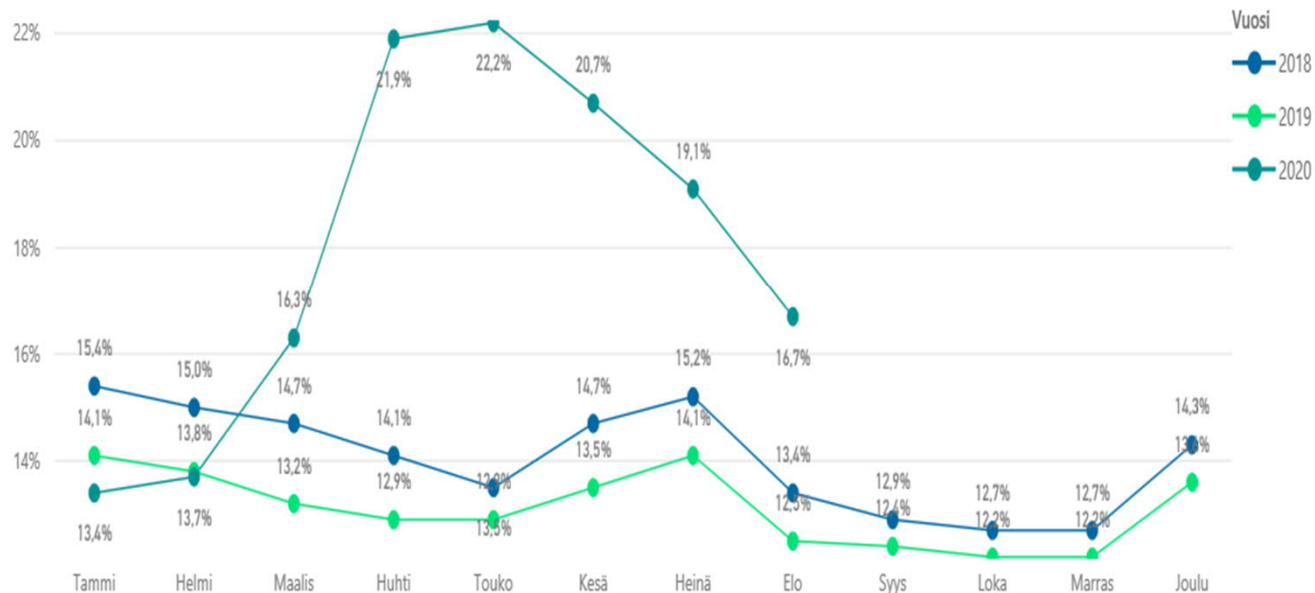
luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja

Työttömyys

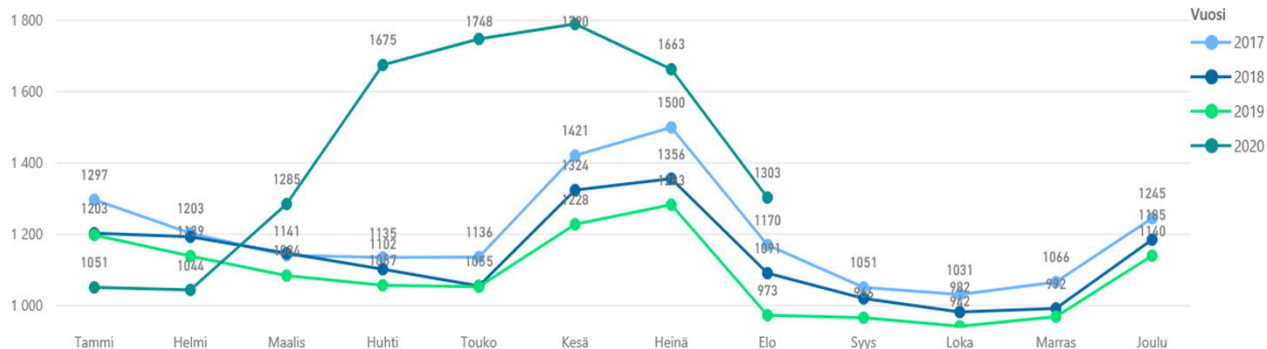
16,7 %	12,5 %
Työttömyysaste	edv.
9368	7007
Työttömiä	edv.
1303	973
Nuorisotyöttömät	edv.
2679	2157
Pitkäaikaistyöt.	edv.
896	793
Ulkom. työttömiä	edv.

Työttömyysaste Lahdessa

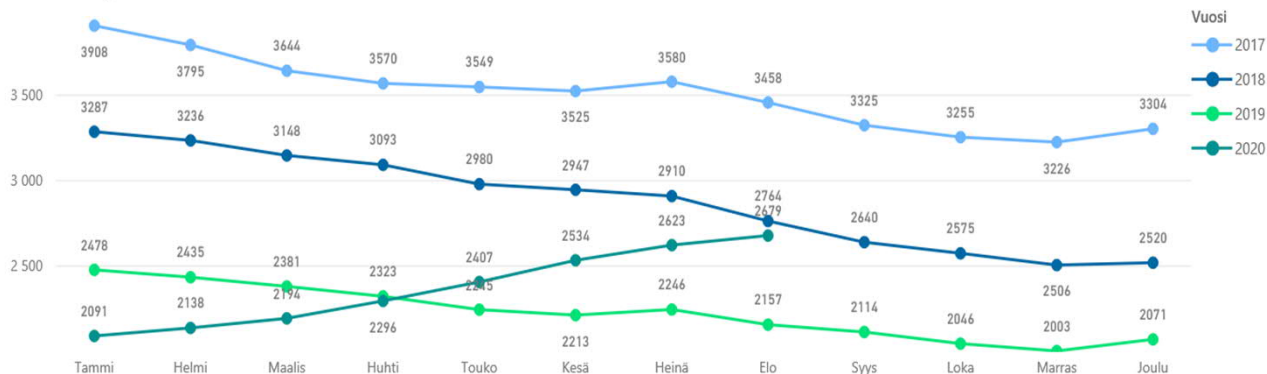
Lahden työttömyysaste oli vuoden 2020 elokuun lopussa 16,7 %, 4,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukainen koko maan työttömyysaste oli elokuussa 12,5 %. Työttömiä työhakijoita oli Lahdessa huhtikuussa 9 368, 2 361 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten.

Nuorisotyöttömät

Vuoden 2020 elokuussa Lahdessa oli 1 303 nuorisotyötöntä, 330 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten ja 212 henkilöä enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Vuoden 2012 elokuuhun verrattuna alle 25- vuotiaita työttömiä oli 356 henkilöä (38 %) enemmän.

Pitkäaikaistyöttömät

Pitkäaikaistyöttömiä oli Lahdessa vuoden 2020 elokuun lopussa 2 679, 522 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten ja 85 henkilöä vähemmän kuin kaksi vuotta sitten. Vuoden 2012 elokuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömiä oli 458 henkilöä (17 %) enemmän.

Työttömyysaste 12 suurimmassa kaupungissa | Elokuu 2020

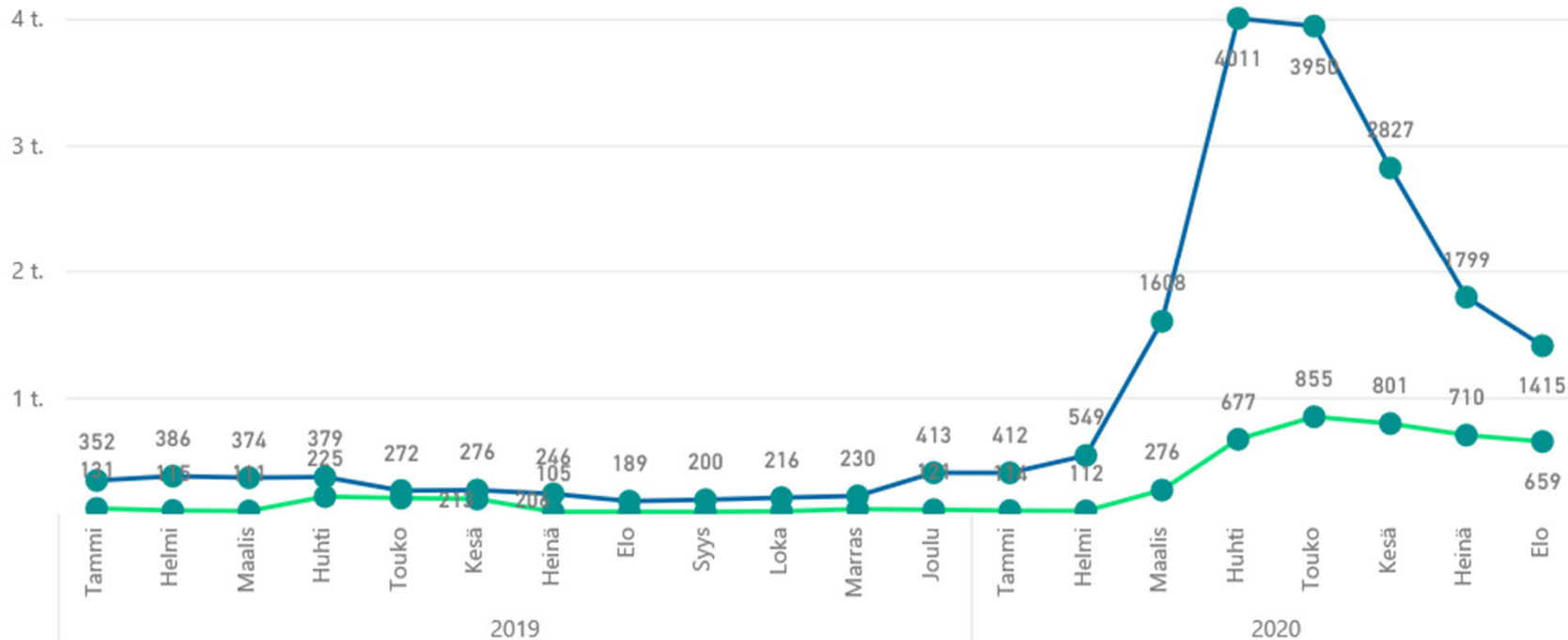
Alue	%	Työttömyysaste	Muutos va. %-yks.	Muutos edv. %-yks.
Espoo	12,30 %		4,6 %	4,4 %
Helsinki	14,30 %		5,1 %	5,1 %
Joensuu	16,10 %		1,9 %	2,9 %
Jyväskylä	14,40 %		1,5 %	2,6 %
Kouvola	13,30 %		1,1 %	3,0 %
Kuopio	12,30 %		1,4 %	2,9 %
Lahti	16,70 %		3,1 %	4,2 %
Oulu	13,60 %		1,6 %	2,7 %
Pori	14,20 %		1,0 %	2,7 %
Tampere	15,70 %		4,1 %	4,4 %
Turku	15,30 %		3,8 %	4,0 %
Vantaa	14,70 %		5,8 %	6,1 %
KOKO MAA	12,50 %		2,7 %	3,6 %

SUURIMPIEN KAUPUNKIEN työttömyysaste oli vuoden 2020 elokuun lopussa korkein Lahdessa (16,7 %) ja Joensuussa (16,1 %), matalin Kuopiossa ja Espoossa (12,3 %), ja koko maassa 12,5 %. **Vuoden aikana** (elokuu 2019–2020) työttömyysaste on kasvanut eniten Vantaalla (+6,1 pros. yksikköä) ja Helsingissä (+5,1 pros. yksikköä), vähiten Jyväskylässä (+2,6 pros. yksikköä). Lahdessa kasvua oli +4,2 pros. yksikköä ja koko maassa +3,6 pros. yksikköä vuoden aikana. **Vuoden 2020 helmikuun lopusta** (ei näy kuvioissa) työttömyysaste nousi eniten Vantaalla, +6,1 pros. yksikköä ja Helsingissä 5,5 pros. yksikköä, vähiten Kouvolassa, +1,5 pros. yksikköä. Lahdessa kasvua oli +3,0 pros. yksikköä ja koko maassa +3,1 pros. yksikköä maaliskuu–elokuun aikana.

Lomautettujen ja lyhennettyä työviikkoa tekevien määrä Lahdessa 2019 -2020 kuukausittain.

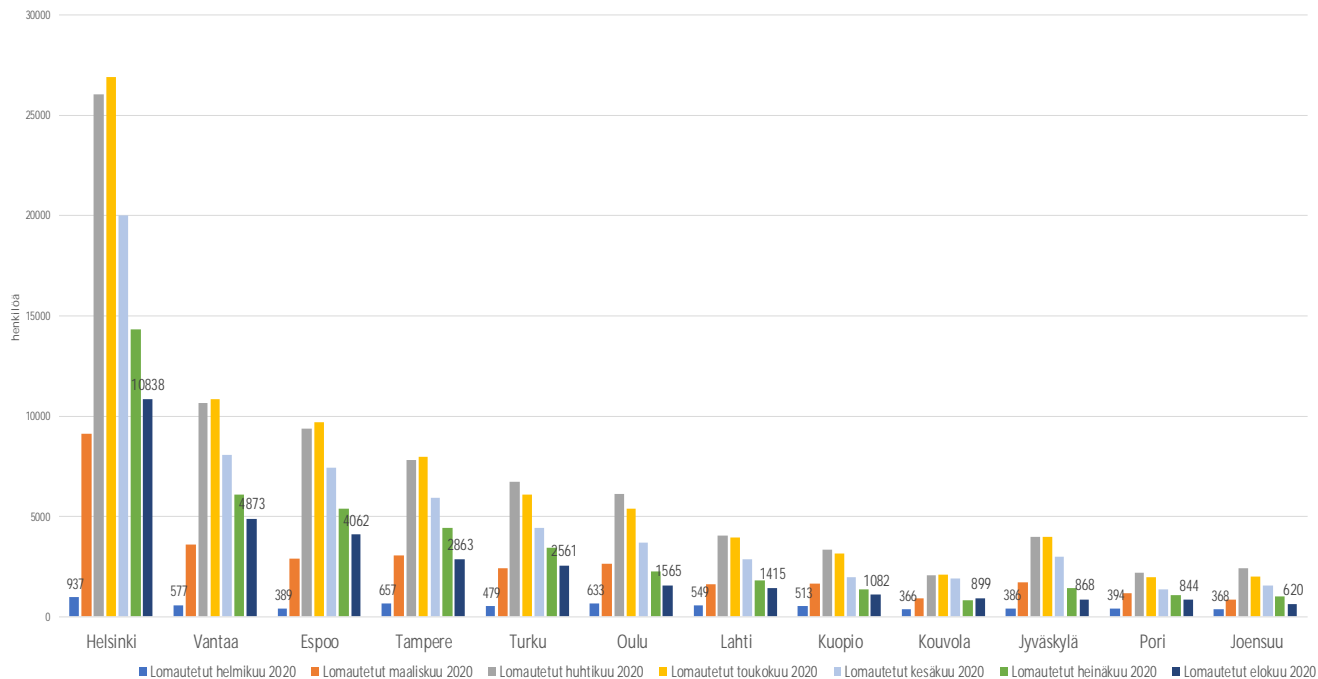
Lomautettuna / lyhennetty työviikko

● Lomautettu ● Lyhennetty työviikko

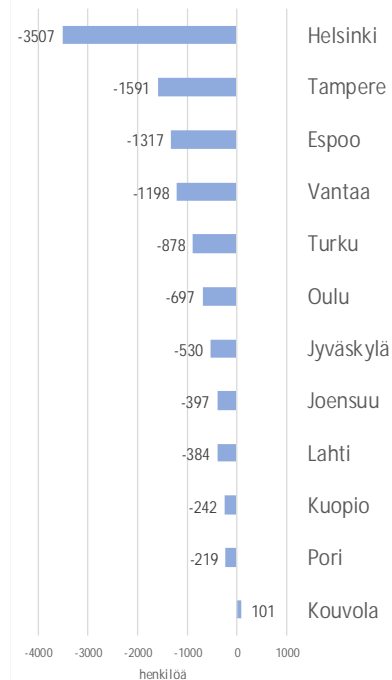

Lomautettujen määrä 12 suurimmassa kaupungissa helmikuu – elokuu 2020

Lomautettujen määrä 12 suurimmassa kaupungissa helmikuu - elokuu 2020

Lomautettujen määrän muutos elokuun 2020 aikana suurimmissa kaupungeissa

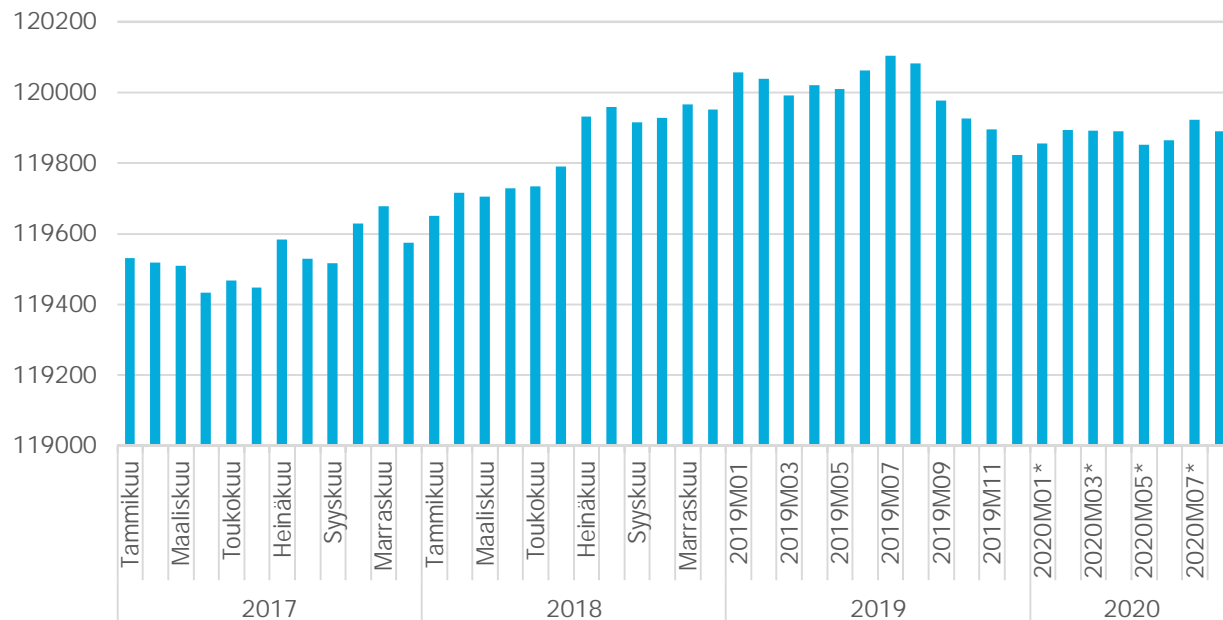

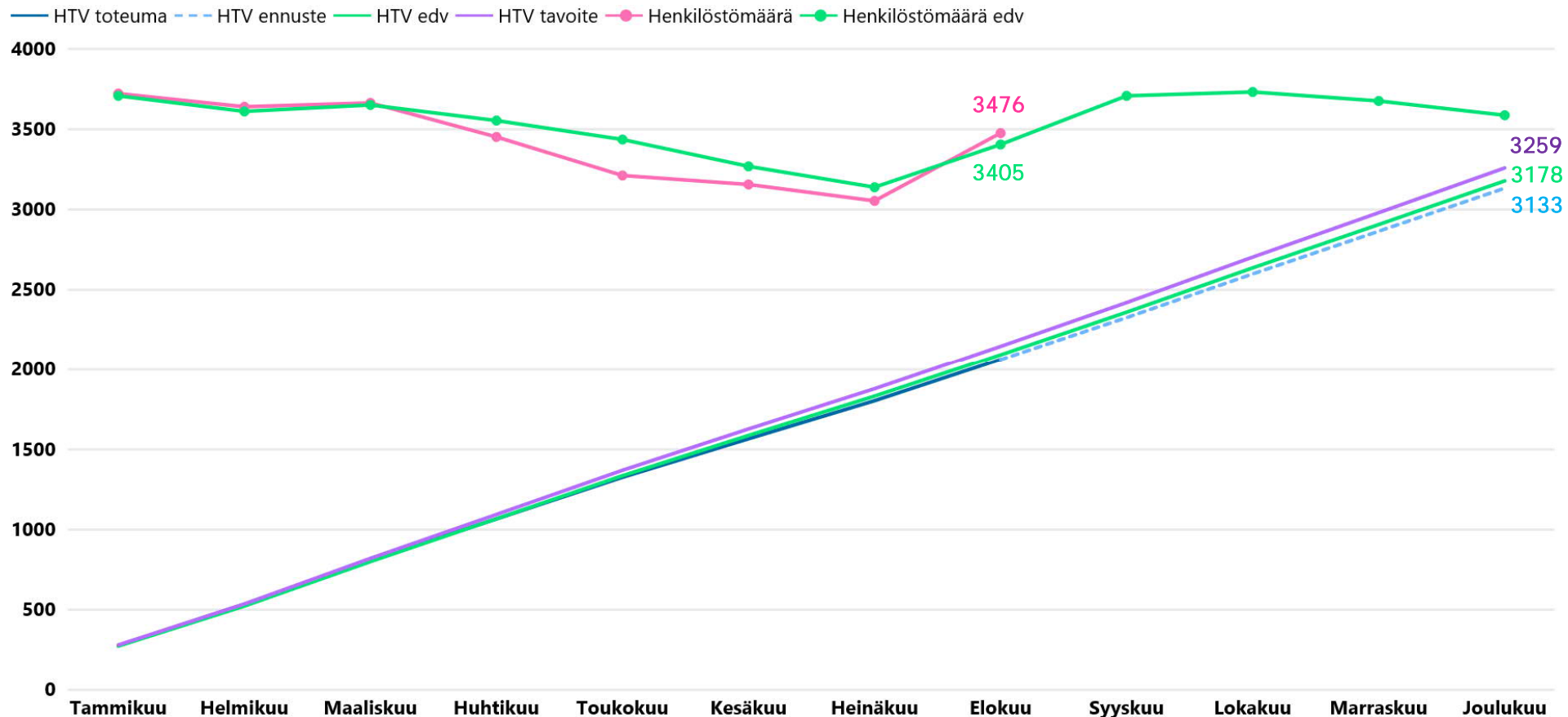
Väestön määrän kehitys

Lahdessa elokuussa 2020 syntyneitä enemmän kuin kuolleita

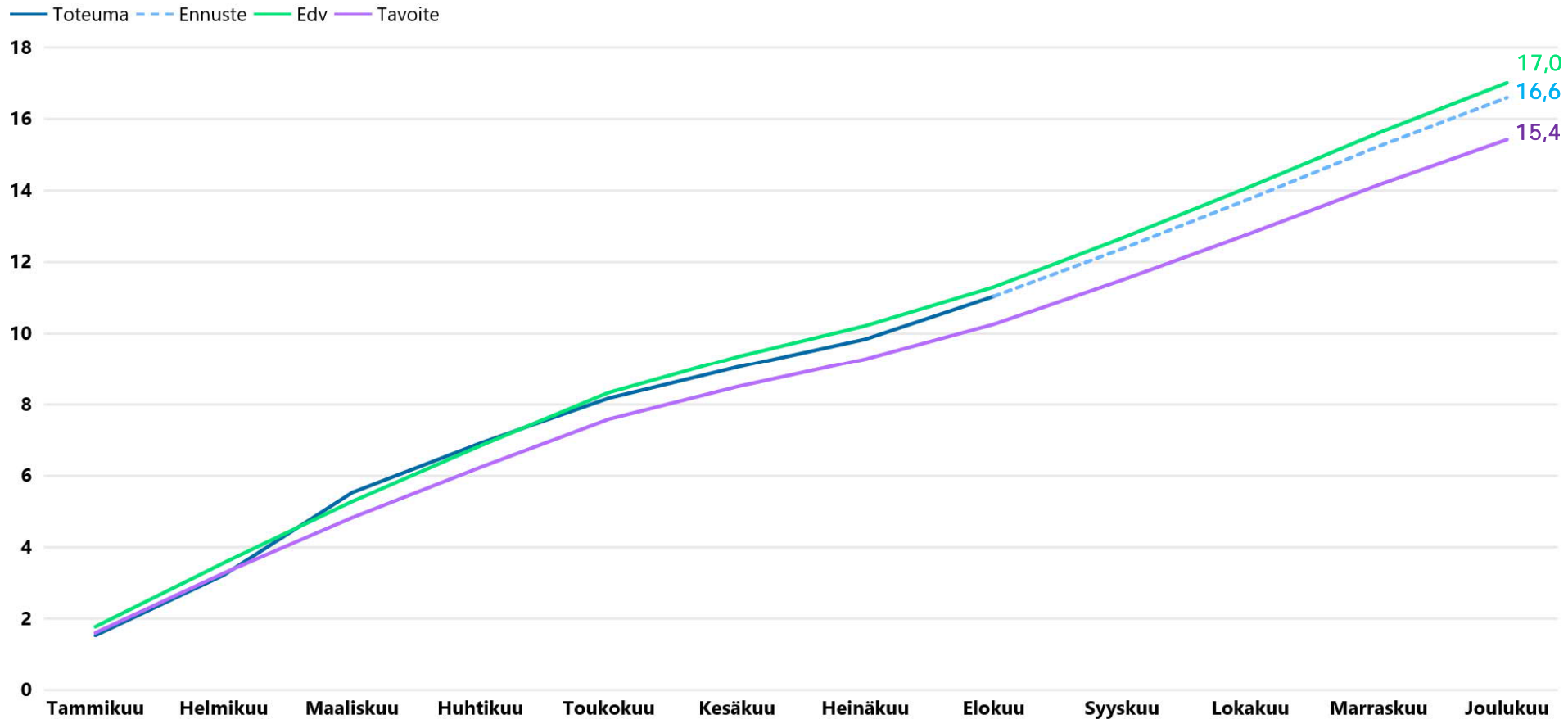
- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden väkiluku oli elokuun 2020 lopussa 119 889. Väestönlisäystä vuoden alusta on ollut 98 henkilöä.
- Syntyneitä oli 2020 elokuussa 97 henkilöä, 7 enemmän kuin kuolleita.
- Muuttoliike vähensi elokuussa väkilukua 38 henkilöllä. Maahanmuuttajista saatiin elokuussa muuttovoittoa 26 henkilöä ja kuntien välisessä muutossa menetettiin 64 henkilöä.

Lahden ennakkoväkiluku kuukausittain 2017 – 2020. Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu. (2017 – 2019 lopullinen, 2020 ennako).

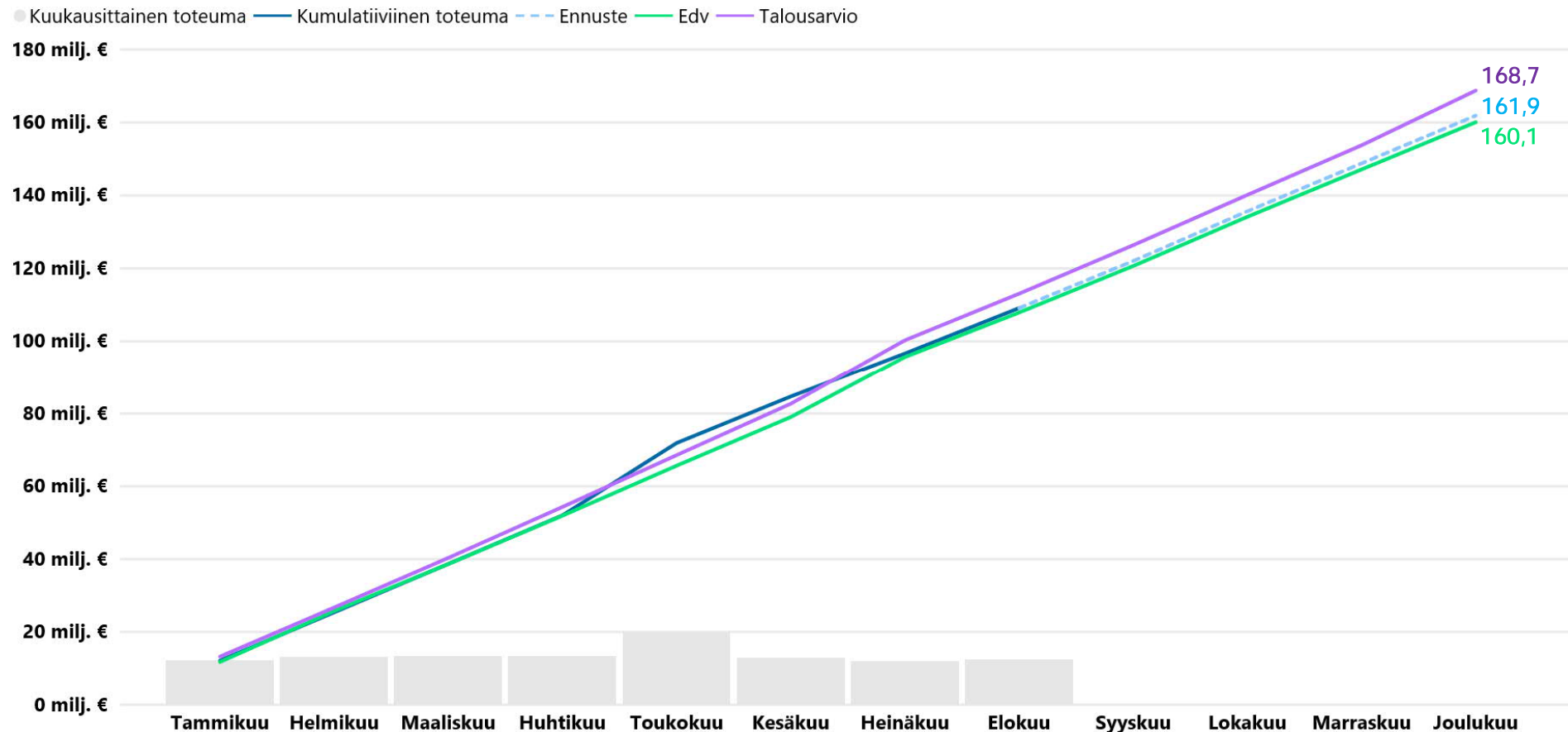

Ennusteen mukaan henkilötyövuosia toteutuu kaupunkitasolla 3133 vuonna 2020. Tämä on vähemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi (3259) ja toteutui edellisenä vuonna (3178). Ennuste on konsernihallinnossa -91 henkilötyövuotta tavoitteeseen ja -58 vuoteen 2019, sivistyksen palvelualueella -23 tavoitteeseen ja +10 vuoteen 2019 sekä kaupunkiympäristön palvelualueella -10 tavoitteeseen ja +4 vuoteen 2019.

Ennusteen mukaan terveysperusteisia poissaolopäiviä per henkilötyövuosi toteutuu kaupunkitasolla 16,6 vuonna 2020. Tämä on enemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi (15,4), mutta vähemmän kuin toteutui edellisenä vuonna (17,0). Ennuste on konsernihallinnossa -2,8 päivää tavoitteeseen ja -4,0 vuoteen 2019, sivistyksen palvelualueella +1,1 tavoitteeseen ja -0,3 vuoteen 2019 sekä kaupunkiympäristön palvelualueella +5,0 tavoitteeseen ja +0,7 vuoteen 2019.

Ennusteen mukaan henkilöstökuluja toteutuu kaupunkitasolla 161,9 miljoonaa vuonna 2020. Tämä on vähemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi (168,7), mutta enemmän kuin toteutui edellisenä vuonna (160,1). Ennuste on konsernihallinnossa -4,9 miljoonaa tavoitteeseen ja -2,2 vuoteen 2019, sivistyksen palvelualueella -1,5 tavoitteeseen ja +3,6 vuoteen 2019 sekä kaupunkiympäristön palvelualueella -0,4 tavoitteeseen ja +0,4 vuoteen 2019.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 238

Spatium Toimitilat Oy:n osakeannin osakemerkintähinnan oikaisu

D/1844/02.05.05.00.02/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja   konserniohjauksen asiantuntija Sanna Haarala, puh. 044 4826 426

Päätös   Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hildén esteellisenä poistui kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28.1 §:n 5-kohta). Puheenjohtajana tämän pykälän osalta toimi I varapuheenjohtaja Juha Rostedt.

Päätösehdotus   Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää yhtiökokousta pitämättä oikaista kokouksessa 27.1.2020 § 15 päätetyn Spatium Toimitilat Oy:n osakeannin osakemerkintähintaa. Osakkeiden oikaistu merkintähinta on 2 533,33 €/ osake ja kokonaismerkintähinta yhteensä 760 000 €. Alkuperäisen päätöksen mukaisesti Kaupunginhallitus merkitsee osakeannin osakkeet (300 kpl) ja maksaa osakkeet omistamillaan Lahden Jäähalli Oy:n osakkeilla Spatium Toimitilat Oy:lle.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää allekirjoittaa päivitetyn apporttiluovutuskirjan ja osakkeiden merkintälistan.

Perusteluosa   Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 27.1.2020 § 15 Lahden Jäähalli Oy:n kaupungin omistamien osakkeiden apporttiluovutuksesta Spatium Toimitilat Oy:lle ja uusien Spatium Toimitilat Oy:n osakkeiden merkinnästä.

Yhtiökokousta pitämättä kaupunginhallitus päätti laskea liikkeelle ja samalla merkitä Spatium Toimitilat Oy:n 300 uutta osaketta merkintähintaan 5 966,00 €/ osake. Kaupunginhallitus päätti maksaa osakkeet omistamillaan Lahden Jäähalli Oy:n osakkeilla. Siirtyvän apporttiomaisuuden arvo oli 1 789 800 euroa ja arvostus perustui osakkeiden tasearvoon Lahden kaupungin taseessa.

Apporttiluovutuskirja on allekirjoitettu ja osakemerkintä tehty 3.3.2020. Liiketoimesta aiheutui kaupungille 279 387,93 euron luovutustappiokirjaus.

Spatium Toimitilat Oy:n hallitus on laatinut OYL:n mukaisen apporttiselvityksen ja käsitellyt sen kokouksessaan 16.6.2020.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 238

Hallitus totesi, että apporttiselvityksen perusteella yhtiön vastaanottamalla apporttiomaisuudella ei ole yhtiölle uusien osakkeiden merkintähintaa vastaavaa taloudellista arvoa. Hallitus esitti, että osakemerkintä suoritetaan apporttiselvityksen mukaisella alemmalla hinnalla.

Apporttiomaisuutena luovutetut Lahden Jäähalli Oy:n osakkeet tuottavat 47,88 %:n omistusosuuden yhtiössä, jonka tärkein omaisuus on jäähallirakennus laitteineen ja vuokraustoiminnasta saadut tuotot. Lahden Jäähalli Oy:n omistamasta jäähallirakennuksesta ja vuokraoikeudesta on tehty päivitetty arviokirja 23.6.2020. Arviokirjan arvonmääritykseen perustuvan substanssiarvolaskelman perusteella apporttina siirtyvien osakkeiden arvo on korkeintaan noin 760 000 euroa.

Päivitetyn arviolaskelman ja apporttiselvityksen perusteella osakemerkintähintaa oikaistaan. Oikaistu osakemerkintähinta on 2 533,33 € / osake ja kokonaismerkintähinta on 760 000 €.

Alkuperäisen päätöksen mukaisesti Kaupunginhallitus merkitsee osakeannin osakkeet (300 kpl) ja maksaa osakkeet omistamillaan Lahden Jäähalli Oy:n osakkeilla Spatium Toimitilat Oy:lle. Lahden kaupunki on Spatium Toimitilat Oy:n ainoa omistaja ja voi tehdä osakeyhtiölain mukaan yhtiötä koskevia päätöksiä yhtiökokousta pitämättä. Osakemerkintähinnan ja apportin arvon oikaisu aiheuttaa Lahden kaupungille lisälaskirjauksen 1 029 800 euroa.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää allekirjoittaa päivitetyn apporttiluovutuskirjan ja osakkeiden merkintälistan. Osakkeiden merkintähinta merkitään aiemman osakeantipäätöksen mukaisesti Spatium Toimitilat Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimusohjeet

Toimenpiteet

ote Lahden Jäähalli Oy, Spatium Toimitilat Oy, kopa/rahoituspalvelut

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 239

Valtuustoaloite: Lahdessa on otettava käyttöön kolmessa erässä maksettava 1 000 euron taaperoraha perheiden sitouttamiseksi Lahteen ja syntyvyyden vahvistamiseksi KV

D/642/00.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 383 6502

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto päätti 9.3.2020 § 32 lähettää Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Aloitteen mukaan Lahdessa on otettava käyttöön kolmessa erässä maksettava 1000 euron taaperoraha perheiden sitouttamiseksi Lahteen ja syntyvyyden vahvistamiseksi.

Valtuustoaloitteessa tuodaan esille, että taaperoraha sitouttaisi perheitä Lahteen, vahvistaisi syntyvyyttä, on käytössä lukuisissa kunnissa eri puolilla Suomea ja että se toimii paikallista taloutta elvyttävänä toimenpiteenä.

Konsernipalvelut 24.9.2020

Taaperorahan mahdollisia vaikutuksia perheiden sitouttamiseen, syntyvyyden vahvistamiseen ja paikallista taloutta elvyttävänä toimenpiteenä on selvitetty yhteistyössä Lahden kaupungin sivistyksen palvelualueen, konsernihallinnon kehityspalvelujen ja talouspalvelujen sekä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän Lapsiperhepalvelujen kanssa.

Lausuntojen mukaan Lahden kaupungin houkuttelevuutta asuinpaikkana lisää lapsiperheille suunnatut palvelut ja työllisyyteen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 239

panostavat toimenpiteet. Lapsiperheitä sitouttavat asuinpaikkaan laajat ja laadukkaat palvelut, sopivat ryhmäkoot varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä riittävät ja oikea-aikaiset oppilashuollon palvelut mukaan lukien kouluterveydenhuollon palvelut. Myös lapsiystävälliset työpaikat ja avoimet päiväkodit sitouttavat lapsiperheitä.

Lapsiperheille suunnattuja rahallisia korvauksia käyttävät muuttajien houkuttelemiseen lähinnä pienet maaseutukunnat. Tutkimustietoa rahallisten korvausten vaikutuksesta syntyvyyteen, perheiden sitoutumiseen paikkakunnalle tai paikallista taloutta elvyttävänä toimenpiteenä ei selvitysten mukaan ollut todennettavissa.

Lahden kaupungin tilikauden tulos oli -20,5 milj. euroa vuonna 2019. Tuloksen ennustetaan olevan alijäämäinen myös vuosina 2020 ja 2021. Konsernipalvelut toteaa lausuntonaan, että taaperorahan ei voida luotettavasti todeta sitouttavan lapsiperheitä, vahvistavan syntyvyyttä eikä elvyttävän paikallista taloutta ja että kaupungin taloustilanne huomioon ottaen konsernipalvelut ei näe aiheelliseksi taaperorahan käyttöönottoa. Lahden kaupunki tukee alle kouluikäisten lasten perheitä muun muassa varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuen keinoin.

Muutoksenhaku	Kh: muutoksenhakukielto Kv: muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Kh: kv Kv: -
Liitteenä	1. Valtuustoaloite

3

LAHDEN KAUPUNKI
10.03.2020 09:34

KD Valtuustoryhmä

642/00.02.00.00.03/2020

Valtuustoaloite 9.3.2020

Lahdessa on otettava käyttöön kolmessa erässä maksettava 1000 euron taaperoraha perheiden sitouttamiseksi Lahteen ja syntyvyyden vahvistamiseksi Tilastokeskuksen antamien ennakkotietojen mukaan vuonna 2019 Lahden väkiluku laski edellisvuoteen verrattuna. Väkiluvun väheneminen on ensimmäinen yli 30 vuoteen. Lahden hienoisen väkiluvun laskun syy ei ole vetovoiman puute, sillä kaupunkiimme edelleen muutetaan enemmän kuin täältä pois. Väkiluku väheni, koska Lahdessa syntyi vähemmän ihmisiä kuin kuoli. Syntyneiden vauvojen määrä jäi alle tuhanteen, kun se parhaimpina vuosina on yltänyt yli 1600 lapseen. Toisin sanoen Lahden vauvavaje on niin suuri, ettei vetovoima riitä kattamaan väestönmenetystä.

Syntyvien lasten määrään vaikuttavat monet trendit, joihin yhteiskunnallisella päätöksenteolla on vaikea vaikuttaa. Kuitenkin epävarmuus vanhempana pärjäämisestä heikentää lapsihaaveita tutkitusti. Epävarmuuden taustalla on huolta sekä rahojen riittävyydestä että arjessa eteen tulevista haasteista. Yhteiskunta voi hälventää perheiden huolia turvaamalla lapsiperheiden etuuksien ostovoiman sekä kotipalvelujen ja perhehoidon saatavuuden. Molempien tukimuotojen kehitys on ollut vahvasti negatiivista viimeiset vuosikymmenet, mikä todennäköisesti selittää osaltaan Suomen muuta Eurooppaa rajumpaa syntyvyyden laskua. Karuimpana esimerkkinä mainittakoon lapsilisät, joiden reaaliarvo on pudonnut rajusti viimeisen 35 vuoden aikana. Vuoden 1994 reaalitasolle päästäksemme, lapsilisiä pitäisi korottaa peräti 47–68 % nykyisetä tasosta (SOSTE 2020, "Perusturvan kehitys 2010-2020"). Perheet tarvitsevat tukea.

Lapsia ei tehdä rahan takia, mutta taloudellinen niukkuus voi lykätä lapsihaaveita. Usein lykkääminen tarkoittaa haaveiden kariutumista. Taloudellisen tilanteen vaikutuksesta perhekokoon kertoo myös se, että syntyvyys laskee nyt nimenomaan matalammin koulutettujen keskuudessa.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Lahdessa otetaan käyttöön taaperoraha, joka maksetaan lahtelaisille vanhemmille kolmessa erässä: 1. erä 500 € vauvan synnyttyä, 2. erä 300 € vauvan yksivuotissyntymäpäivillä ja 3. erä 200 € vauvan täyttäessä kaksi vuotta.

Lahdessa syntyy vuosittain keskimäärin 1000 lasta, eli taaperorahan vuosikustannus olisi noin 1 miljoonaa euroa. Vastaavaa vauvarahaa tai vauvabonusta maksetaan lukuisissa kunnissa eri puolilla Suomea. Lapsiperheillä raha menee pääsääntöisesti kotimaiseen kulutukseen, eli taaperoraha toimii myös paikallista taloutta elvyttävänä toimenpiteenä. Monet kunnat ovat kokeneet, että useassa erässä maksettu vauvaraha on sitouttanut lapsiperheitä kunnan asukkaiksi.

Lahdessa 9.3.2020

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä

Sonja Falk

Pertti Arvaja

Leena Kaartinen

Pekka Airamo

Marja Kaitainen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 240

Valtuustoaloite: Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä KV

D/1259/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristöneuvontapäällikkö Päivi Sieppi, puh. 050 559 4090

Päätös Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa Valtuustoaloite liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä on tehty 13.5.2019. Valtuustoaloitteen ovat allekirjoittaneet Nelli Nevala, Salla Palmi-Felin, Eveliina Aaltonen, Tiina Jokinen, Riina Puusaari ja Jouni Kaikkonen. Valtuustoaloitteessa todetaan: "*Ilmastonmuutos on merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Lahti on strategiassaan linjannut olevansa rohkea ympäristökaupunki, joka ratkaisee tulevaisuuden haasteita. Tavoitteena on vähentää asukaskohtaisia kasvihuonekaasupäästöjä 70 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajia on ruoantuotanto, jolla on myös muita massiivisia vaikutuksia ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin. Näitä voidaan hillitä mittavasti vähentämällä eläinperäisten tuotteiden osuutta ravinnosta (Poore & Nemecek, 2018). Lahden strategiassa tai ympäristötavoitteissa ei kuitenkaan linjata mitään kaupunkikonsernin kuluttamasta ruoasta tai aseteta tavoitteita tai konkreettisia toimia kasvisruoan osuuden lisäämiseksi.*

On selvää, että rohkeana ympäristökaupunkina ja osana ilmastovastuun kantamista Lahden on voimallisesti edistettävä myös ruokaan liittyvien päästöjen vähentämistä. Eläinperäisistä tuotteista ei tarvitse luopua kokonaan, mutta niiden vähentäminen on mahdollista ja tuonee pienenevän päästövaikutuksen ohella parannuksia myös ruuan terveellisyyteen ja eettisyyteen ilman, että kustannustaso nousee.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 240

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa liha- ja maitotuotteiden kulutus kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen tukemiseksi valmistellaan kaupunkikonsernin kattava suunnitelma ja ohjeistus.

Lähteet: Poore, J. & Nemecek, T. (2018) Reducing food's environmental impacts through producers and consumers, Science, 360 (6392), s. 987-992. DOI: 10.1126/science.aag0216."

Lahden kaupunki on strategiassaan ja eri verkostojen kautta sitoutunut kunnianhimoisiin ympäristötavoitteisiin. Lahden kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2025. Lahden kaupunki on mukana suomalaisessa FISU (Finnish Sustainable Communities) -kuntaverkostossa, jossa kuntien tavoitteina ovat hiilineutraalisuus, jätteettömyys ja globaalisti kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä.

Lahden ympäristöohjelma 2018 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.6.2018, § 178. Ympäristöohjelma pitää sisällään FISU-verkoston edellyttämän resurssiviisauden tiekartan vuoteen 2050. Samaan sitoumukseen liittyvät myös ympäristöohjelman pitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2050. Ne ovat: ei kasvihuonekaasupäästöjä, jätteetön kaupunki eli kaikki jäte hyödynnetään materiaalina sekä kulutuksen kestävä taso, joka ottaa huomioon myös globaalin vastuumme luonnonvaroista.

Valtuustoaloitteessa on otettu kantaa Lahden kaupungille tärkeisiin teemoihin – sekä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen että terveyden edistämiseen. Näihin kumpaankin voi vaikuttaa positiivisesti ruokavalinnoilla. Ruuan kulutus muodostaa Suomessa 20–25 prosenttia keskimääräisen kuluttajan ilmastovaikutuksesta. Keskimääräinen suomalainen kuluttaja voi tuotevalinnoillaan pienentää ruokavalionsa ilmastovaikutusta 30–40 prosenttia niin, että samalla ruokavalion ravitsemuksellinen laatu paranee nykyisestä. (Ilmasto-opas). Lihan osuus on 45 % ja maidon osuus on 20 % ruokavalion ilmastovaikutuksesta (Saarinen M. & al. 2019; Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät, RuokaMinimi-hankkeen loppuraportti, s. 42).

Lahden kaupungin ympäristöohjelman ruuankulutukseen liittyvissä toimenpiteissä ja tavoitteissa mainitaan julkisen ruokapalvelun osalta mm. seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet:

- Tavoitteet 2021
  - o Luomuruuan osuus 30 %
  - o Viikossa vähintään 2 (pelkästään) kasvisruokapäivää, joista yksi vegaanipäivä

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 240

-
- Toimenpiteet vuoteen 2021 mennessä:
    - o Lisätään luomuruoan osuutta
    - o Kestävä ruoka -näkökulma sisällytetään koulujen ja päiväkotien kasvatukseen ja opetukseen
  - Tavoitteet 2030
    - o Valtaosa julkisesta ruokatarjonnasta on kasvisruokaa
    - o Luomuruuan osuus 70 %.
    - o Viikossa 1 lihapäivä.
    - o Eläintuotteet vain eläinten hyvinvointitiloilta.
    - o Tuoreen lähiluomuleivän osuus 100 %.
  - Toimenpiteet 2021-2030
    - o Lähi- ja luomuruoan jalostuksen/yritystoiminnan kehittäminen paikallisesti
    - o Vaihtoehtoisia proteiinilähteitä esimerkiksi hyönteisiä otetaan käyttöön.

Lahden kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelma vuoteen 2030 (SECAP 2019-2030) on hyväksytty kaupunginhallituksessa 3.6.2019. Toimenpidesuunnitelmassa mainitaan toimenpiteenä kasvispainotteisen ruuan ja luomuruuan käyttö julkisessa ruokahuollossa. Lisäksi toimenpiteenä mainitaan ruokahävikin vähentäminen aktiivisin toimenpitein.

Lahden kaupungissa ateriapalveluiden järjestäminen koskee Sivistyksen palvelualueen lakisääteisiä varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluita. Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy tuottaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen ateriat sopimuksen mukaisesti Lahden kaupungille. Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden elintarvikehankinnat ovat kokonaisuudessaan noin 8 milj. euroa vuodessa. Sopimuskausi on hankintalain sallima 4 vuoden puitejärjestely ja sopimuskausi on päättymässä syksyllä 2020. Uusi elintarvikkeiden kilpailutus on meneillään.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy toteaa valtuustoaloitteeseen antamassaan lausunnossa: ”Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy toteuttaa Lahden ympäristöohjelmaa 2018, joka pitää sisällään resurssiviisauden tiekartan vuoteen 2050. Ohjelmaan sisältyy mm. ruokahävikin vähentäminen aktiivisin toimenpitein, luomuruoan osuuden lisääminen ja liharuoan vähentämisen viikossa yhteen lihapäivään.

Ympäristöasiat on olennainen ja jokapäiväinen osa Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden toimintaa. Kouluissa ja päiväkodeissa tarjotaan liha- ja kalaruokien lisäksi päivittäin kasvisruokaa ja kerran viikossa vietetään kasvisruokapäivää. Tällä hetkellä lounaslistalla liharuokia on ruokalistalla 1-3 kertaa viikossa. Vuoden 2020 alusta kouluissa

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 240

kasvisruokavaihtoehto on ollut tarjolla ensimmäisenä lämpimänä ruokavaihtoehtona tarjoilulinjastossa, mikä on lisännyt sen menekkiä merkittävästi.

Kasvisruokareseptiikkaa kehitetään systemaattisesti ja punaisen lihan käyttöä ruokalistalla on vähennetty ja korvattu kotimaisella broilerinlihalla. Ulkolaisen soijan määrää kasvisruoissa on vähennetty ja sitä on korvattu kotimaisella kasviproteiinilla, härkäpavulla. Kotimaisen kasviproteiinin käyttö ruokalistalla on vakiintunut.

Asiakkaan osallistaminen ruokalistan kehittämiseen syksyllä 2019 järjestettiin kasvisruokareseptikilpailu yläkoululaisille. Ateriapalvelut haastoi kaikki lahtelaiset 7. – 9. luokkalaiset kasvisruokareseptikilpailuun kehittämään uusia, rohkeita kasvisreseptejä ruokalistalle. Kasvisruokareseptikilpailuun osallistui 11 oppilasryhmää. Voiton nappasi Salpausselän koulun 7. luokan kotitalousryhmä itsekoottavalla falafel-tortilla.

Työpajatoiminnalla koululaisia, vanhempainyhdistystä sekä koulujen opettajia on haastettu suunnittelemaan yhteistyössä ateriapalvelutuottajan kanssa uusia ja kestäviä lounasateriavaihtoehtoja. Työpajatoiminnassa otetaan kantaa yleisesti ruokailutilanteisiin ja -ympäristöön sekä ruokahävikin hallintaan. Työpaja kokoontuu kevään 2020 aikana 3 kertaa. Työpajassa laaditaan kaikille koululaisille suunnattu asiakastyytyväisyyskysely, joka toteutetaan keväällä 2020.”

Varhaiskasvatuksessa ja koulussa tarjottavien aterioiden ja välipalojen suunnittelua ja tarjontaa ohjaavat Valtion ravitsemusneuvottelukunnan (VRN) voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset. Näitä myös Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy käyttää aterioiden suunnittelussa ohjenuorana (varhaiskasvatuksen ruokailusuositus <http://www.julkari.fi/handle/10024/135907> ja kouluruokailusuositus <http://www.julkari.fi/handle/10024/131834>). Edellä kerrotun mukaisesti Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden työtä ohjaavat myös Lahden kaupungin ympäristöohjelman mukaiset tavoitteet.

Varhaiskasvatuksessa päivittäisten aterioiden perustana ovat kasvisryhmän tuotteet, peruna ja täysjyväviljalisäkkeet, täysjyväleipä ja -puurot, rasvattomat ja vähärasvaiset maitovalmisteet sekä ravintorasvat. Niiden lisäksi aterioita täydennetään vaihtelevasti seuraavilla: kala, siipikarja, kananmuna, lihavalmisteet tai punainen liha. Terveysttä edistävä ruokavalio voidaan toteuttaa myös erilaisina

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 240

kasvisruokavalioina. Ravitsemuksellisesti riittävä ja täysipainoinen ruokavalio on helpoin toteuttaa semivegetaarisena (kalaa ja/tai vaaleaa lihaa sisältävä) ja lakto-ovovegetaarisena (maitovalmisteita ja kananmunaa sisältävä) ruokavaliona. Vegaaniruokavalion tarjoaminen edellyttää perusruokalistan elintarvikevalintoja täydentäviä tuotteita, kuten kasvijuomia, sekä omaa reseptiikkaa.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan mukaan täysipainoinen kouluateria sisältää päivittäin lämpimän ruuan, jossa on kalaa, vaaleaa tai punaista lihaa, palkokasveja tai munaa, kasvislisäkkeen ja salaattinkastikkeen/öljyn, ruokajuomaa (maito/maitojuoma/piimä), täysjyväleipää ja margariinia. Kouluruokailussa kasvisruokavalio toteutetaan yleensä lakto-ovovegetaarisena. Terveyttä edistävä ruokavalio voidaan koostaa semivegetaarisena (kalaa ja/tai vaaleaa lihaa sisältävä), lakto-ovovegetaarisena (maitovalmisteita ja kananmunaa sisältävä), laktovegetaarisena (maitovalmisteita sisältävä) ja vegaanisena (pelkästään kasvikunnan tuotteita sisältävä).

Ruokasuosituksissa kiinnitetään huomiota eläinkunnan tuotteiden rasvan määrään ja laatuun. Punainen liha, makkara ja lihaleikkeleet eivät kuulu päivittäin tarjottaviin tuotteisiin. Aikuisen suositeltu määrä kypsennettyä punaista lihaa on enintään 500 g viikossa (vastaa 700–750 g raakapainona). Alle kouluikäisen ja esiopetusikäisen viikkoannos on korkeintaan puolet aikuisille suositellusta määrästä. Esi- ja alakouluikäisen viikkoannos on noin 350–400 g viikossa, yläkoululaisen ja aikuistuneen nuoren on noin 400–500 g viikossa. Nämä annokset koskevat ruokavalion kokonaisuutta mukaan lukien kotona nautitut ateriat.

Punaisen ja prosessoidun lihan käyttösuositus, enintään 500 grammaa viikossa, ylittyy tutkimuksen mukaan 79 %:lla miehistä ja 26 %:lla naisista (Valsta, L. & al. 2018).

Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden mukaan vuodesta 2018 vuoteen 2020 punaisen lihan määrää koulujen ja päiväkotien ruokalistalla on vähennetty 42%. Samalla ajanjaksolla liharuokien määrää koulujen ja päiväkotien ruokalistalla on vähennetty 33%. Liha- ja maitotaloustuotteiden korvaaminen kasvipohjaisilla tuotteilla nostaa tämänhetkisinä hinnoilla ateriapalvelun kustannuksia.

Lähteet:
<https://ilmasto-opas.fi/fi/>

Saarinen, M., Kaljonen, M., Niemi, J., Antikainen, R., Hakala, K.,

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 240

Hartikainen, H., Heikkinen, J., Joensuu, K., Lehtonen, H., Mattila, T., Nisonen, S., Ketoja, E., Knuutila, M., Regina, K., Rikkonen, P., Seppälä, J. & Varho, V. 2019. Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät: RuokaMinimi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston kanslia. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:47. 157 s.

Syödään ja opitaan yhdessä - kouluruokailusuositus:
<http://www.julkari.fi/handle/10024/131834>

Terveyttä ja iloa ruoasta - Varhaiskasvatuksen ruokailusuositus:
<http://www.julkari.fi/handle/10024/135907>

Valsta, L., Kaartinen, N., Tapanainen, H., Männistö, S. & Sääksjärvi, K. (toim.), 2018; Ravitsemus Suomessa - FinRavinto 2017 -tutkimus, THL Raportti 12/2018

Muutoksenhaku:
Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet:
Kh: kv
Kv: ote Tiina Granqvist, Päivi Sieppi, Elina Ojala, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: -

Liitteenä 1. Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI
14.05.2019 08:51

1259/00.03.00.00.03/2019

Valtuustoaloite liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä

Ilmastonmuutos on merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Lahti on strategiassaan linjannut olevansa rohkea ympäristökaupunki, joka ratkaisee tulevaisuuden haasteita. Tavoitteena on vähentää asukaskohtaisia kasvihuonekaasupäästöjä 70 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajia on ruoantuotanto, jolla on myös muita massiivisia vaikutuksia ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin. Näitä voidaan hillitä mittavasti vähentämällä eläinperäisten tuotteiden osuutta ravinnosta (Poore & Nemecek, 2018). Lahden strategiassa tai ympäristötavoitteissa ei kuitenkaan linjata mitään kaupunkikonsernin kuluttamasta ruoasta tai aseteta tavoitteita tai konkreettisia toimia kasvisruoan osuuden lisäämiseksi.

On selvää, että rohkeana ympäristökaupunkina ja osana ilmastovastuun kantamista Lahden on voimallisesti edistettävä myös ruokaan liittyvien päästöjen vähentämistä. Eläinperäisistä tuotteista ei tarvitse luopua kokonaan, mutta niiden vähentäminen on mahdollista ja tuonee pienenevän päästövaikutuksen ohella parannuksia myös ruuan terveellisyyteen ja eettisyyteen ilman, että kustannustaso nousee.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa liha- ja maitotuotteiden kulutus kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen tukemiseksi valmistellaan kaupunkikonsernin kattava suunnitelma ja ohjeistus.

Lähteet: Poore, J. & Nemecek, T. (2018) Reducing food's environmental impacts through producers and consumers, Science, 360 (6392), s. 987-992. DOI: 10.1126/science.aaq0216

Lahdessa 13.5.2019

Nelli Malmi
Sally P...
E...
Tiina P...
Riina P...
Jari Ker...
MB 13.5.2019

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 241

Päijät-Hämeen liiton perussopimuksen muuttaminen KV

D/1762/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy jäljempänä esitetyt muutokset tehtäväksi 1.1.2021 lukien Päijät-Hämeen liiton perussopimukseen.”

Perusteluosa Päijät-Hämeen liitto 14.9.2020:

”Päijät-Hämeen liiton nykyinen perussopimus tuli voimaan 1.7.2019.

Kuntalain §:n 55 mukaan kuntayhtymä perustetaan kuntien välisellä valtuustojen hyväksymällä sopimuksella (perussopimuksella). Lisäksi kuntalain §:n 57 mukaan, jos perussopimuksessa ei ole toisin sovittu, perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnasta sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien asukasluvusta.

Maakuntahallitus on 7.9.2020 käsitellyt asiaa. Valtioneuvoston päätöksen VM/2019/111 mukaisesti liitti liittyä osaksi Päijät-Hämeen maakuntaa 1.1.2021. Perussopimuksen kuntaluettelo tulee päivittää tältä osin ajan tasalle. Lisäksi perussopimukseen tulee sisällyttää kuntalain edellyttämät kohdat alijäämän kattamisesta, talouden ja toiminnan seurantajärjestelmästä sekä raportoinnista jäsenkunnille. Liitteenä on luonnos uudesta perussopimuksesta. Lisäykset on merkitty punaisella värillä.

Ote asiaa koskevasta valtuuston päätöksestä pyydetään toimittamaan Päijät-Hämeen liittoon 30.10.2020 mennessä.”

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet Kh: kv
Kv: ote Päijät-Hämeen liitto 30.10. mennessä,

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 241

(säädöskokoelma/sopimukset)

Liitteenä

1. Uusi perussopimus

Päijät-Hämeen liiton
PERUSSOPIMUS

Päijät-Hämeen maakuntahallitus 7.9.2020
Voimaantulo 1.1.2021

SISÄLLYSLUETTELO

1 LUKU Yleiset määräykset	4
1 § Nimi ja kotipaikka	4
2 § Toiminta-ajatus ja tehtävät.....	4
3 § Jäsenkunnat.....	4
4 § Uuden jäsenkunnan ottaminen	5
5 § Jäsenkunnan eroaminen.....	5
2. LUKU Kuntayhtymän toimielimet	5
Jäsenkuntien edustajainkokous	5
6 § Jäsenkuntien edustajat edustajainkokouksessa	5
7 § Edustajien äänimäärä	5
8 § Edustajainkokous.....	5
9 § Edustajainkokouksen järjestäytyminen.....	5
10 § Edustajainkokouksen päätösvaltaisuus.....	6
11 § Edustajainkokouksen kokousmenettely	6
12 § Edustajainkokouksen tehtävät.....	6
13 § Edustajainkokouksen kustannukset	6
Maakuntavaltuusto	6
14 § Yhtymävaltuuston nimi ja kokoonpano	6
15 § Jäsenten äänimäärä	7
16 § Maakuntavaltuuston päätösvaltaisuus.....	7
17 § Maakuntavaltuuston toimivalta ja tehtävät.....	7
Maakuntahallitus	8
18 § Nimi, kokoonpano ja toimikausi	8
19 § Maakuntahallituksen tehtävät	8
20 § Kuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus	8

3. LUKU Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus	8
21 § Peruspääoma.....	8
22 § Jäsenkuntien osuudet ja vastuu.....	9
23 § Talousarvio ja –suunnitelma.....	9
24 § Talouden ja toiminnan seuranta.....	9
25 § Alijäämän kattaminen.....	9
26 § Suunnitelmapoistot.....	9
27 § Investoinnit ja pitkäaikaisen vieraan pääoma rahoitus	9
28 § Rahastojen perustaminen	9
29 § Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen.....	10
30 § Kuntayhtymästä eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema	10
31 § Hallinnon ja talouden tarkastaminen.....	10
4. LUKU Jäsenkuntien maksuosuudet	10
32 § Maksuosuuksien määräytyminen.....	10
33 § Maksuajat ja viivästymiskorko	10
5. LUKU Muut määräykset	11
34 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys	11
35 § Voimaantulo ja soveltaminen	11

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTALIITON KUNTAYHTYMÄN PERUSSOPIMUS

1 LUKU

Yleiset määräykset

1 § Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Päijät-Hämeen maakuntaliitto -kuntayhtymä, josta käytetään nimeä Päijät-Hämeen liitto. Kuntayhtymän kotipaikka on Lahden kaupunki.

2 § Toiminta-ajatus ja tehtävät

Päijät-Hämeen liitto on maakunnan kehittämisen ja yhteistyön keskus, joka vastaa jäsenkuntia ja niiden väestöä palvelevasta maakunnallisesta suunnittelu- ja kehittämistyöstä sekä edunvalvonnasta.

Toiminta-ajatuksensa mukaisesti liiton lakisääteisenä tehtävänä on:

1. huolehtia maankäyttö- ja rakennuslaissa kuntayhtymälle säädetyistä tehtävistä
2. huolehtia alueiden kehittämisestä annetussa laissa ja asetuksessa sekä rakennerahasto -ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista annetussa laissa ja asetuksessa maakunnan liitole määrättyistä tehtävistä.
3. hoitaa muutkin sille lainsäädännössä määrättyt tehtävät. Lakisääteisten tehtävien lisäksi liitto huolehtii muusta kehittämistoiminnasta maakunnassa sen henkisen ja aineellisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvän elinympäristön turvaamiseksi, vahvistaa maakunnallista yhteenkuuluvuutta sekä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä.
4. hoitaa maakuntien yhtäpitävin päätöksin aluekehityslain mukaiset maakuntien yhteistoiminta-alueen tehtävät. Tämän yhteistoiminta-alueen muodostavat Päijät-Häme, Kanta-Häme ja Uusimaa.

Muusta yhteistyöstä ja -alueista liitot voivat sopia aluekehityslain mukaisesti.

Kuntayhtymä voi sopimuksin ottaa täyttä korvausta vastaan suoritettavakseen kuntayhtymän toimialaan tai kuntien yhteiseen palvelutuotantoon liittyvän toimeksiannon muiltakin kuin jäsenkunnilta.

3 § Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, **litti**, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä.

4 § Uuden jäsenkunnan ottaminen

Kunta, joka valtioneuvoston päätöksellä määrätään kuulumaan maakuntaan, tulee kuntayhtymän jäseneksi päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

5 § Jäsenkunnan eroaminen

Milloin jäsenkunta valtioneuvoston päätöksellä määrätään kuulumaan toiseen maakuntaan, se lakkaa olemasta kuntayhtymän jäsenenä päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

2. LUKU

Kuntayhtymän toimielimet

Jäsenkuntien edustajainkokous

6 § Jäsenkuntien edustajat edustajainkokouksessa

Kukin jäsenkunta valitsee edustajainkokoukseen yhden edustajan ja hänelle varaedustajan.

7 § Edustajien äänimäärä

Kukin edustaja käyttää edustajainkokouksessa kunnan koko äänimäärää eli yksi ääni jokaista alkavaa viittä tuhatta (5 000) asukasta kohti laskettuna kuntavaaleja edeltävän vuodenvaihteen väestötietojen perusteella, kuitenkin enintään 35 % kokouksessa edustettuina olevien edustajien yhteisestä äänimäärästä.

8 § Edustajainkokous

Edustajainkokous pidetään joka neljäs vuosi kuntavaalien jälkeisen vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Maakuntahallitus päättää edustajainkokouksen ajan ja paikan.

Kutsu edustajainkokoukseen on toimitettava kirjallisesti jäsenkunnille vähintään kuukautta ennen kokousta.

Jäsenkuntien on kirjallisesti ilmoitettava valitsemansa kokousedustajan ja varaedustajan nimi viimeistään neljätoista (14) päivää ennen edustajainkokousta.

Edustajainkokouksen kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä kokousedustajille viimeistään seitsemän (7) päivää ennen edustajainkokousta.

9 § Edustajainkokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallituksen puheenjohtaja avaa kokouksen, minkä jälkeen edustajainkokous valitsee itselleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lisäksi edustajainkokous valitsee itselleen sihteerin, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja tarpeellisen määrän ääntenlaskijoita.

6 PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON PERUSSOPIMUS

---

10 § Edustajainkokouksen päätösvaltaisuus

Kuntien edustajainkokous on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa edustajista on saapuvilla ja nämä yhteensä edustavat enempää kuin kaksi kolmasosaa kaikkien edustajien yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä.

11 § Edustajainkokouksen kokousmenettely

Edustajainkokouksen kokousmenettelyyn sovelletaan hallintosäännön määräyksiä soveltuvin osin.

12 § Edustajainkokouksen tehtävät

Edustajainkokous valitsee jäsenkuntia edustavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet maakuntavaltuustoon tämän perussopimuksen mukaisesti.

13 § Edustajainkokouksen kustannukset

Jäsenkunta vastaa edustajainkokoukseen valitsemansa edustajan palkkiosta ja luottamustehtävän hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista. Päijät-Hämeen liitto vastaa edustajainkokouksen järjestämisestä aiheutuneista muista kustannuksista.

Maakuntavaltuusto

14 § Yhtymävaltuuston nimi ja kokoonpano

Yhtymävaltuustosta käytetään nimitystä Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto, lyhennettynä maakuntavaltuusto.

Edustajainkokous valitsee jäsenet maakuntavaltuustoon kuntavaaleja edeltävän vuoden vaihteen väestötietojen perusteella siten, että kullakin jäsenkunnalla on yksi jäsen jokaista alkavaa viittä tuhatta asukasta kohti, kuitenkin enintään 35 % rajoittamattomasta jäsenmäärästä.

Kullekin maakuntavaltuuston jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen samoin perustein kuin varsinainen jäsen.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja, ja valtuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee valittaessa vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Mikäli maakuntavaltuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa maakuntavaltuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Kunnan valitseman jäsenen tai varajäsenen on edustettava samaa ryhmää kuin se, jonka tilalle hänet valitaan.

Mikäli valtuustokauden aikana kuntayhtymään hyväksytään jäseneksi uusia kuntia, ao. kunnat valitsevat jäljellä olevaksi valtuuston toimikaudeksi omat edustajansa maakuntavaltuustoon noudattaen soveltuvin osin tämän perussopimuksen määräyksiä. Mikäli kaksi tai useampia kuntia yhdistyy yhdeksi liiton jäsenkunnaksi kesken vaalikauden, valitsee yhdistynyt kunta edustajansa maakuntavaltuustoon noudattaen soveltuvin osin tämän perussopimuksen määräyksiä.

15 § Jäsenten äänimäärä

Maakuntavaltuuston kokouksissa kullakin maakuntavaltuuston jäsenellä on yksi ääni. Mikäli jäsen on estynyt tai poissa, siirtyy hänen äänivaltansa henkilökohtaiselle varajäsenelle.

16 § Maakuntavaltuuston päätösvaltaisuus

Maakuntavaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa jäsenistä on saapuvilla.

17 § Maakuntavaltuuston toimivalta ja tehtävät

Kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto.

Maakuntavaltuusto

1. valitsee maakuntavaltuuston puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.
2. valitsee toimikaudekseen maakuntahallituksen jäsenet ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet sekä määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi.
3. valitsee tarkastuslautakunnan jäsenet ja näille henkilökohtaiset varajäsenet sekä määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.
4. valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten JHTT-tilintarkastusyhteisön.
5. hyväksyy tilinpäätöksen, päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille ja toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan arviointikertomus, tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt muistutukset antavat aihetta.
6. hyväksyy talousarvion ja -suunnitelman.
7. hyväksyy hallinnon järjestämiseksi tarpeelliset säännöt.
8. valitsee kuntayhtymän johtajan.
9. käsittelee muut maakuntavaltuuston päätettävät asiat.

Maakuntavaltuuston asiat valmistelee, esittelee ja panee täytäntöön maakuntahallitus.

Menettelystä maakuntavaltuuston kokouksessa ja kokouskutsusta määrätään hallintosäännössä.

Maakuntahallitus

18 § Nimi, kokoonpano ja toimikausi

Kuntayhtymällä on yhtymähallitus, josta käytetään nimitystä Päijät-Hämeen maakuntahallitus, lyhennettynä maakuntahallitus.

Maakuntavaltuusto valitsee toimikautensa ajaksi maakuntahallituksen, johon kuuluu kaksitoista (12) jäsentä ja kullekin henkilökohtainen varajäsen. Hallitukseen valitaan vähintään yksi (1) jäsen kustakin jäsenkunnasta.

Maakuntahallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella kunnallisvaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

19 § Maakuntahallituksen tehtävät

Sen lisäksi mitä kuntalaissa on säädetty, maakuntahallituksen tehtävistä määrätään kuntayhtymän hallintosäännössä.

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, vastaa aluekehityslain tarkoittamista yhteistoimintatehtävistä ja niiden mukaisesta valmistelusta ja päätöksenteosta sekä edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset.

20 § Kuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus

Kuntayhtymän nimen kirjoittamisesta määrätään hallintosäännössä.

3. LUKU

Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus

21 § Peruspääoma

Peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin.

Peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättää maakuntavaltuusto.

Uuden jäsenkuntaosuuden tai jäsenkuntaosuuden lisäyksen edellyttämän pääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta päättää maakuntavaltuusto.

22 § Jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsenkuntaosuuksista.

23 § Talousarvio ja –suunnitelma

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille varataan tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Seuraavan kalenterivuoden talousarvio ja –suunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 15.10. mennessä ja hyväksytty talousarvio ja –suunnitelma 31.12.mennessä.

Muutokset talousarvioon on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana.

24 § Talouden ja toiminnan seuranta

Kuntayhtymällä on velvollisuus seurata ja arvioida omaa toimintaansa ja talouden kehitystä. Kuntayhtymän tulee pitää jäsenkunnat tietoisina yhtymän talouden ja toiminnan tilanteesta.

25 § Alijäämän kattaminen

Kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kuntayhtymän tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

26 § Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy maakuntavaltuusto.

27 § Investoinnit ja pitkäaikaisen vieraan pääoma rahoitus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena tai oman pääoman ehtoisena sijoituksena taikka lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta.

Jäsenkunnan rahoitusosuuden, oman pääoman ehtoisen sijoituksen tai jäsenkuntalaisen ehdoista päättää maakuntavaltuusto hankekohtaisesti.

Perustamishankkeen arvioitu kustannus jaetaan mahdollisen valtionosuuden määräämiseksi jäsenkuntaosuudeksi viimeisen tilinpäätöksen peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa, ellei muusta jakoperusteesta ole sovittu hankekohtaisesti.

Jäsenkunnalta perittävä maksuosuus investoinnin rahoittamiseen otetun lainan lyhennykseen merkitään peruspääoman jäsenkuntaosuuden lisäykseksi.

Jäsenkuntaosuuden lisäyksen merkitsemisestä sijoituspääomarahastoon päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin.

28 § Rahastojen perustaminen

Sijoituspääomarahaston perustamisesta ja sen säännöistä päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin. Muun rahaston perustamisesta ja sen säännöistä päättää maakuntavaltuusto.

10 PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON PERUSSOPIMUS

---

29 § Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen

Tilinpäätöksen allekirjoittavat maakuntahallituksen jäsenet ja esittelijä.

30 § Kuntayhtymästä eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema

Mikäli jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan maakuntavaltuuston päätöksellä sen jäsenkuntaosuus tai osa siitä. Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan jäsenkuntaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus jäsenkuntaosuudesta suoritetaan tasasuuruusina erinä kolmen vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

31 § Hallinnon ja talouden tarkastaminen

Hallinnon ja talouden tarkastamisesta noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kuntayhtymän hallintosäännössä.

Tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kaksi jäsentä sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtainen varajäsen.

4. LUKU

Jäsenkuntien maksuosuudet

32 § Maksuosuuksien määräytyminen

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien keskinäinen maksuvelvollisuus määrätään asukaslukujen suhteessa. Asukaslukutietona käytetään Tilastokeskuksen viimeisintä virallista asukaslukutilastoa.

Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntahallituksen määräämissä erissä ja määrääminä aikoina.

33 § Maksuajat ja viivästymiskorko

Maksujen erääntymisaikojen tulee olla kaikille jäsenkunnille yhtenäiset. Ne määrätään maksuunpanon yhteydessä siten, että kunnille jää vähintään neljäntoista (14) päivän suoritusaika.

Maksun viivästyessä ovat jäsenkunta ja kuntayhtymä velvolliset maksamaan viivästyneelle maksusuoritukselleen viivästyskorkoa korkolain mukaisesti.

5. LUKU

Muut määräykset

34 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymä voidaan purkaa vain mikäli sen lakisääteiset tehtävät säädetään muun viranomaisen kuin tämän kuntayhtymän hoidettavaksi.

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa maakuntahallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille jäsenkuntauosuuksien suhteessa.

Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

35 § Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä perussopimus astuu voimaan 1.1.2021 ja korvaa 1.7.2019 voimaan tulleen perussopimuksen. Pykälä 17 (kohta 2) ja pykälä 18 astuvat voimaan seuraavan valtuustokauden alussa 1.6.2021.

Asikkala

Hartola

Heinola

Hollola

Iitti

Kärkölä

Lahti

Orimattila

Padasjoki

Sysmä

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

B67 * 2019

ISBN 978-951-637-244-3

ISSN 1237-6515

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 242

Lausunto Päijät-Hämeen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksesta ja johtosäännöstä

D/2199/00.00.01.02.04/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Turvallisuuspäällikkö Antti Prepula puh. 044 4163812

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus ilmoittaa lausuntonaan Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle, että se hyväksyy ehdotetut muutokset Päijät-Hämeen pelastuslaitosta koskevaan yhteistoimintasopimukseen ja laitoksen johtosääntöön.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen pelastuslaitos pyytää lausuntoa Päijät-Hämeen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen ja hallintosäännön muutosten hyväksymisestä.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos pyytää kunnilta ilmoitusta siitä, hyväksyvätkö ne Päijät-Hämeen pelastuslaitosta koskevan yhteistoimintasopimuksen ja laitoksen johtosäännön esitettyssä muodossa. Pelastuslaitos pyytää ilmoitukset 2.10. mennessä.

**PÄIJÄT-HÄMEEN PELASTUSTOIMEN
YHTEISTOIMINTASOPIMUS 2020 –**

Pelastuslaitos on tehnyt luonnoksen 20.8.2020, jonka pelastuslaitoksen johtokunta on käsitellyt 9.9.2020.

Yhteistoimintasopimuksen luonnos on päivitetty viimeksi vuonna 2006 hyväksytystä sopimuksesta. Kyse on sopimukseen lisätyistä tai muutetuista kohdista, kuten litin lisääminen sopimukseen.

Valtioneuvoston päätöksen 25.6.2020 mukaisesti litin kunta siirtyy Päijät-Hämeen pelastustoimen alueeseen 1.1.2021. Saman päätöksen mukaisesti alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Määräaika sopimuksen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 242

muuttamiselle on 31.10.2020.

Maksuosuuksien osalta sopimusluonnoksessa todetaan muutos, että kustannukset jakautuvat asukaslukuun perustuen, kuitenkin niin, että Lahden maksuosuus on 90 % asukaslukukohtaisesta osuudesta. Kuvasta 1 selviää kuntien lausunnot maksuosuusmuutoksiin liittyen.

Kuva 1

PELASTUSTOIMEN YHTEISTOIMINTASOPIMUS/MAKSUSOSUUS 2020

	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Iitti	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Huom.
Vaihtoehto 1											
- helpotukset poistetaan ryhmien sisältä	ok					ok					
Vaihtoehto 2											
- siirrytään siirtymäajalla asukaslukupohjaiseen	ok	ok		ok		ok		ok			
Vaihtoehto 3											
- siirtymäajan kuluessa asukaslukupohjaiseen			ok	ok	ok		ok	ok	ok	ok	
-Lahti 90 %											
Nykyinen malli						ok					

Muutoksena todetaan myös: Maksuosuusjako otetaan käyttöön kolmen vuoden siirtymäajalla siten, että 2021 30 % maksuosuuksien kokonaissummasta jaetaan uudella jakotavalla, 70 % aiemmalla, 2022 60 % kokonaissummasta jaetaan uudella jakotavalla, 40 % aiemmalla ja vuodesta 2023 alkaen kokonaan uudella jakotavalla.

Kolmas keskeinen muutosehdotus nykyiseen sopimukseen verrattuna on esihoidon yhteistoimintasopimuksessa tehty muutos, jossa pelastuslaitos hoitaa ensihoitotoimintaa Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Hyvinvointikuntayhtymä perustettiin vuoden 2017 alussa.

PÄIJÄT-HÄMEEN PELASTUSLAITOS – KUNTAYHTYMÄLIKELAITOKSEN JOHTOSÄÄNTÖ 2021 –

Päijät-Hämeen pelastuslaitos toteaa olevansa luonnoksen mukaisesti pelastuslaitos-kuntayhtymäliikelaitos. Kaupungin kannalta keskeinen muutos olisi pelastuslaitoksen johtokunnan kuntajäsenten määrän muutos. Johtokunnan koko pysyisi samana, mutta Lahden paikkamäärä lisääntyisi yhdellä.

Johtokunnan jäsenet valittaisiin kuntien esittämistä henkilöistä

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 242

---

seuraavasti:

- Lahti 4 jäsentä (aiemmin 3)
- Heinola 1 jäsen
- Hollola 1 jäsen
- Orimattila 1 jäsen
- Asikkala –Padasjoki 1 yhteinen jäsen
- Hartola-Sysmä 1 yhteinen jäsen
- Iitti - Kärkölä 1 yhteinen jäsen

Johtokunnan puheenjohtaja valittaisiin edelleen Lahden kaupungin esityksestä.

Johtosäännöistä poistettaisiin johtokunnalta yksi tehtävä. Johtokunta valvoo hätäkeskuksen toimintaa siihen asti, kunnes hätäkeskustoiminta siirtyy valtiollisen hätäkeskuslaitoksen alaisuuteen. Johtokunnalle jäisi 20 muuta tehtävää, kuten eräiden johtajien palkkojen määrittymistä ja toimintasuunnitelman vahvistamisen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote Päijät-Hämeen pelastuslaitos 2.10. mennessä

Liitteenä

1. Päijät-Hämeen pelastuslaitosta koskeva yhteistoimintasopimus ja Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtosääntö

LUONNOS 20.08.2020 JHy/MSa

Johtokunta
09.09.2020 § 40
Liite 3

PÄIJÄT-HÄMEEN PELASTUSTOIMEN YHTEISTOIMINTASOPIMUS 2020 -

SOPIJAOSAPUOLET

1. Heinolan, Lahden ja Orimattilan kaupungit sekä Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölän, Padasjoen ja Sysmän kunnat (jäljempänä kunnat).
2. Päijät-Hämeen maakuntaliitto –kuntayhtymä (jäljempänä Päijät-Hämeen liitto).

SOPIMUKSEN TARKOITUS

Tällä sopimuksella kunnat ja Päijät-Hämeen liitto sopivat pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun valtioneuvoston lain (1214/ 2001) 2 ja 4 §:ssä tarkoitetun alueellisen pelastustoimen järjestämisestä valtioneuvoston päätöksen ”pelastustoimen alueista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta” (25.6.2020) mukaisella alueella.

Pelastustointia hoidetaan liikelaitoksena Päijät-Hämeen liiton hyväksymän Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen (jäljempänä pelastuslaitos) johtosäännön (liite 1) ja muiden Päijät-Hämeen liiton säännösten mukaisesti.

1 § HALLINTO

Pelastuslaitos on kuntayhtymäliikelaitos, joka kuuluu hallinnollisesti Päijät-Hämeen liiton organisaatioon. Pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta Päijät-Hämeen maakunnan alueella.

Pelastustoimi toteutetaan alueellisesti lainsäädännön, sisäasiainministeriön päätösten ja ohjeiden, kuntien erityisolosuhteiden sekä maakuntavaltuuston hyväksymän palvelutason mukaisesti pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä toimintasuunnitelmassa vuosittain tarkemmin hyväksytyllä tavalla.

Pelastuslaitos vastaa erikseen säädetyllä ja johto- tai toimintasäännössä määrätyllä tavalla sopijakuntien väestönsuojeluun kuuluvien tehtävien koordinoinnista, öljyvahinkojen torjunnasta ja vaarallisten aineiden valvonnasta, osallistumisesta järvipelastus- tai muuhun pelastuspalveluun, yhteistoiminnasta kuntien kanssa kalusto- ja muun avun saamiseksi pelastustoimeen sekä toimialaan soveltuvan virka-avun antamisesta muille viranomaisille. Lisäksi pelastuslaitos huolehtii ensihoidosta ja ensivastetoiminnasta terveystoimintamaisien tilaamassa laajuudessa.

2 § PALVELUTASO

Kuntien pelastustoimen palvelutaso toteutetaan maakuntavaltuuston hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Maakuntavaltuusto hyväksyy Päijät-Hämeen pelastustoimialueen pelastustoimen vähimmäistason pelastuslaitoksen tarkistaman riskienarvioinnin ja palvelutasomäärityksen perusteella. Palvelutasomääritys ja riskienarviointi tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

3 § KALUSTO JA VARUSTEET

Uuden kaluston hankinnasta aiheutuvat kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken 6 §:ssä mainituin perustein. Pelastuslaitoksen hankkima kalusto on Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen omaisuutta.

4 § KIINTEISTÖT

Jäsenkuntien pelastustoimen toimitilat ja käytössä olevat muut rakennukset ja kiinteistöt säilyvät kuntien omistuksessa. Pelastuslaitoksen käyttöön myöhemmin rakennettavat tilat rakentaa alueellaan kukin sijaintikunta tai, jos asianomaiset kunnat erikseen niin sopivat, useampi kunta yhdessä, ja ne jäävät asianomaisen kunnan tai kuntien omistukseen.

Pelastuslaitos vuokraa toimintansa järjestämisen kannalta tarpeelliset tilat. Vuokranantajat huolehtivat siitä, että vuokrattavat tilat täyttävät jatkuvasti käytettävyyden kohtuulliset vaatimukset ja työympäristöä koskevat määräykset.

Kunnilta vuokrattujen tilojen vuokrien perusteena ovat erikseen laadittujen yhtenäisten perusteiden mukaiset pääoma-, ylläpito- ja käyttökustannukset vuokranantajan ja vuokralaisen sopiman tehtäväjaon mukaisesti. Joustavan käytännön turvaamiseksi pelastuslaitos voi teettää vuokranantajan suostumuksella toimitiloissa ja muissa rakennuksissa kustannuksellaan pienimuotoisia muutos-, ja täydennystöitä kuitenkin siten, että jäsenkuntien tasapuolista kohtelua ei vaaranneta.

5 § SOPIMUKSET

Pelastuslaitos tekee sopimukset palokuntatoimintaa ylläpitävien yhdistysten ja järvipelastus- tai muiden yhteisöjen kanssa.

6 § TALOUDENHOITO

Pelastuslaitoksen taloutta hoidetaan tämän sopimuksen, Päijät-Hämeen liiton perussopimuksen, pelastuslaitoksen johtosäännön ja muiden Päijät-Hämeen liiton sääntöjen mukaisesti. Pelastuslaitoksen johtokunnan valmistelemasta talousarvioesityksestä kunnille varataan tilaisuus esitysten tekemiseen ja lausuntojen antamiseen pelastuslaitoksen toiminnan kehittämiseksi.

Sopijakunnat jakavat kustannukset asukasluvuun perustuen, kuitenkin niin, että Lahden maksuosuus on 90 % asukaslukukohtaisesta osuudesta.

Maksuosuuksia tarkistetaan vuosittain talousarvion mukaisella prosenttimuutoksella sekä asukasluvuissa tapahtuvilla muutoksilla. Maksuosuusjako otetaan käyttöön kolmen vuoden siirtymäajalla siten, että 2021 30 % maksuosuuksien kokonaissummasta jaetaan uudella jakotavalla, 70 % aiemmalla, 2022 60 % kokonaissummasta jaetaan uudella jakotavalla, 40 % aiemmalla ja vuodesta 2023 alkaen kokonaan uudella jakotavalla.

Kunnilta perittäviin maksuosuuksiin sisältyvät kalustosta aiheutuneet poistot, jotka on laskettu avustuksilla vähennetyistä hankintamenoista.

Kuntien maksuosuudet talousarvion mukaisiin kustannuksiin maksetaan kuukausittain kunkin kuun 10. päivään mennessä.

Maksun viivästyessä, maksamatta olevalle maksuosuudelle lasketaan korkolain 4 § 3 momentin mukainen viivästyskorko.

Tarkemmat määräykset talousarvion sitovuudesta ja käyttösuunnitelmien hyväksymisestä, hankintavaltuuksista ja muista talouden hoitoon liittyvistä asioista annetaan Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtosäännössä.

7 § ENSIHOITO

Pelastuslaitos hoitaa ensihoitotoimintaa Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaisessa laajuudessa.

Ensihoidon hallinto ja talous järjestetään tehtyjen sopimusten mukaisesti siten, että siihen kohdistuneet menot ja tulot on eriytetty muusta toiminnasta. Ensihoidon menoihin luettavat kustannukset on määritelty pelastuslaitoksen ja hyvinvointikuntayhtymän yhteistoimintasopimuksella.

8 § YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Yhteistoimintasopimuksen korvaamisesta tai tämän yhteistoimintasopimuksen muutoksista päätetään siten, kuin kuntalain 79§:ssä perussopimuksen muuttamisesta sanotaan. Sopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannesta sopijakunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien sopijakuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

9 § UUDEN SOPIJAKUNNAN LIITTYMINEN JA SOPIJAKUNNAN EROAMINEN

Kunta, joka valtioneuvoston päätöksellä määrätään kuulumaan Päijät-Hämeen pelastusalueeseen, tulee tämän yhteistoimintasopimuksen kuntasopijaosapuoleksi

mainitusta ajankohdasta lukien. Tästä johtuvasta sopimusmuutoksesta päätetään 8 §:n mukaisesti.

Kunta, joka valtioneuvoston päätöksellä siirretään toiseen pelastustoimialueeseen, lakkaa olemasta tämän yhteistoimintasopimuksen kuntasopijaosapuoli päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Kunnalle, joka eroaa sopimuksesta, suoritetaan maakuntavaltuuston päätöksellä sen maksuosuutta (6§) vastaava korvaus käyttöomaisuudesta tai osa siitä. Mahdollinen rahallinen korvaus suoritetaan tasasuuruusina erinä kolmen vuoden aikana eron voimaan tulosta alkaen.

10 § YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN PURKAUTUMINEN

Sopimuksen purkautuessa noudatetaan tarvittaessa 9 §:ssä määrättyjä sopijakunnan eroamisesta koskevia periaatteita.

11 § VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisessa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen kustannuksista sopijapuolet ovat vastuussa sopimuksen 6 §:ssä määrättyjen perusteiden mukaisesti.

12 § ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat sopijaosapuolten erimielisyydet ratkaistaan välimiesmenettelystä annetun lain 967/1992 mukaisessa välimiesmenettelyssä. Välimiehenä toimii Suomen Kuntaliiton nimeämä välimies.

13 § VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

Tämä sopimus tulee voimaan, kun kaksi kolmannelle sopijakuntien valtuustoista, joiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien sopijakuntien yhteenlasketusta asukasluvusta, ovat sen hyväksyneet ja allekirjoittaneet.

Tämä sopimus kumoaa aikaisemman 01.12.2006 kuntien edustajien allekirjoittaman yhteistoimintasopimuksen.

**PÄIJÄT-HÄMEEN PELASTUSLAITOS – KUNTAYHTYMÄLIKELAITOKSEN
JOHTOSÄÄNTÖ
2021 -**

Maakuntavaltuusto xx.12.2020.

1 §

Tehtävä ja nimi

Päijät-Hämeen pelastuslaitos-kuntayhtymäliikelaitos (myöhemmin pelastuslaitos) on Päijät-Hämeen liiton alaisuudessa oleva kirjanpidollisesti eriytetty liikelaitos, jonka tehtävä on alueellisen pelastustoimen hoitaminen Päijät-Hämeen maakunnan alueella.

Liikelaitoksen toiminta järjestetään siten, että se kuntien Päijät-Hämeen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen maksuosuuksilla ja tuotoillaan kattaa kaikki kullunsa.

2 §

Pelastuslaitoksen johto

Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa maakuntahallituksen valitsema johtokunta, jossa on 10 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet, sekä liikelaitoksen henkilöstön keskuudestaan esittämä edustaja, jolla on kokouksissa läsnäolo ja puheoikeus. Johtokunnan jäsenet valitaan kuntien esittämistä henkilöistä seuraavasti:

Lahti	4 jäsentä
Heinola	1 jäsen
Hollola	1 jäsen
Orimattila	1 jäsen
Asikkala –Padasjoki	1 yhteinen jäsen
Hartola-Sysmä	1 yhteinen jäsen
Iitti - Kärkölä	1 yhteinen jäsen

Johtokunnan puheenjohtaja valitaan Lahden kaupungin esityksestä. Johtokunta valitsee varapuheenjohtajan keskuudestaan. Johtokunnan toimintakausi on valtuustokausi.

Liikelaitosta johtaa pelastusjohtaja, jonka johtokunta valitsee. Pelastusjohtaja esittelee asiat johtokunnassa. Pelastusjohtajaa henkilökohtaisesti koskevat asiat esittelee puheenjohtaja. Johtokunnan kokousmenettelystä määrätään Päijät-Hämeen liiton hallintosäännössä. Pöytäkirjan pitäjänä toimii johtokunnan määräämä henkilö.

3 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnan tehtävä on erityisesti valvoa ja vastata siitä, että maakuntavaltuuston asettamat palvelutasot sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat. Johtokunta ohjaa ja valvoo pelastuslaitoksen toimintaa ja talouden suunnittelua, toteutusta ja kehittämistä sekä seuraa toiminnan tuloksia.

Sen lisäksi mitä johtokunnan päätettäväksi on muuten määrätty johtokunta

1. päättää henkilökohtaisen palkanosan maksamisesta pelastusjohtajan sekä osastopäälliköiden osalta
2. päättää osastopäälliköiden palkkaukseen tehtävistä tarkistuksista
3. päättää pankkivarojen sijoittamisesta
4. päättää vastuuhenkilöiden henkilövakuutuksista (maakuntavaltuusto 16.3.2012 § 7. lisäykset 1-4)
5. Vahvistaa pelastuslaitoksen toimintasuunnitelman ja talousarvion maakuntavaltuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaisesti sekä hyväksyy liikelaitoksen tilinpäätöksen.
6. Hyväksyy pelastuslaitoksen toimintasäännön.
7. Päättää ylijäämän käytöstä ja alijäämän kattamisesta.
8. Päättää pelastuslaitoksen saatavien tileistä poistamisesta.
9. Päättää pelastuslaitoksen lainanotosta
10. Vahvistaa ne pelastuslaitokselle tulevat maksut ja korvaukset, joiden osalta ei toisin ole säädetty tai määrätty.
11. Päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden ostamisesta ja myymisestä sekä urakka ja hankintasopimuksesta.

12. Määrää pelastustoimilain mukaiset pelastuslaitoksen pelastusviranomaiset.
13. Huolehtii toimialaansa ja –alueeseensa kuuluvissa asioissa yhteistoiminnan järjestämisestä toimialueensa muiden viranomaisten kanssa.
14. Hyväksyy toimialaansa kuuluvat ja toimialuettaan koskevat sopimukset, niiltä osin kuin hyväksymistä ei ole siirretty pelastusjohtajalle.
15. Myöntää avustuksia toimialueellaan toimiville vapaaehtoisille palokunnille ja muille pelastusalalla toimiville yhteisöille ja järjestöille.
16. Päättää toimialaansa kuuluvien vahingonkorvausten myöntämisestä.
17. Tekee ehdotuksen palvelutason muutoksesta ja valmistelee siihen liittyen sopijakuntien maksuosuudet.
18. Antaa yleisiä ohjeita pelastuslaitoksen henkilöstön rakenteesta ja palvelusuhteista.
19. Valitsee pelastuslaitoksen osastoja johtavat viranhaltijat.
20. Määrää pelastusjohtajan sijaisen.

Johtokunta voi siirtää päätösvaltaansa pelastusjohtajalle. Pelastusjohtaja voi siirtää johto- tai toimintasäännössä hänelle annettua päätösvaltaa alaisilleen viranhaltijoille.

4 §

Toimintasääntö

Liikelaitoksella on johtokunnan hyväksymä toimintasääntö, jossa on määräyksiä liikelaitoksen toiminnasta.

5 §

Pelastusjohtaja

Päijät-Hämeen pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja. Pelastusjohtajan sijaisena toimii johtokunnan erikseen nimeämä Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen viranhaltija.

Pelastusjohtaja kutsuu koolle vähintään kerran vuodessa sopimuspalokuntien edustajat (yksi/palokunta) käsittelemään yhteistoimintaan liittyviä asioita.

Pelastusjohtajan tehtävistä määrätään tarkemmin Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toimintasäännössä.

6 §

Henkilökunta

Muun henkilöstön, kuin osastojen johtavat viranhaltijat, valitsee pelastusjohtaja. Valinnan suorittava viranomainen päättää valitsemansa henkilökunnan kelpoisuusvaatimuksista ja nimikkeistä, ellei niitä ole säädetty laissa, sekä irtisanoo ja myöntää sille eron.

7 §

Pelastuslaitoksen nimen kirjoittaminen

Johtokunnan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan pitäjä. Muutoin pelastuslaitoksen nimen kirjoittaa pelastusjohtaja.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 243

Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 28.9.2020

D/49/07.01.03.00.02/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee luettelossa mainitut asiakirjat tiedokseen.
Perusteluosa	Kaupunginhallituksen jäsenille jaetaan luettelo saapuneista ja lähteneistä asiakirjoista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-
Liitteenä	1. Luettelo

Kaupunginhallituksen kokous 28.9.2020**Saapuneet ja lähteneet asiakirjat**

---

1. Lautakuntien pöytäkirjoja

- Liikunta- ja kulttuurilautakunta 16.9.2020 D/12/2020
- Sivistyslautakunta 15.9.2020 D/5/2020
- Tekninen ja ympäristölautakunta 22.9.2020 D/17/2020

2. Pöytäkirjan ote

- Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 23.9.2020 § 39: Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet 2020-2021 D/1717/2020

3. Esityslistoja

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus 28.9.2020 D/206/2020
(esityslista + lisäesityslista)

4. Rakennusvalvonnan ilmoitus purkamislupahakemuksesta

- 23.9.2020: Lupatunnus 398-2020-640, autotalli-varastorakennus D/1774/2020

5. Saapunut kirje**Padasjoen kunta**

- kunnanhallitus 21.9.2020/Ote § 149: Edustajien valinta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ylimääräiseen yhtymäkokoukseen D/1038/2020

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

Talousarviomuutoksia vuoden 2020 talousarvioon KV

D/892/02.02.00.00.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 358 6502
Laskentapäällikkö Kati Helin, puh. 044 716 1059
Rahoituspäällikkö Päivi Väisänen, puh. 044 716 1428

Käsittely kaupungin- hallituksessa

Merkittiin pöytäkirjaan, että esteellisyyden ilmoittivat kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Juha Rostedt (Ladec oy:n osalta), kaupunginhallituksen jäsen Pekka Komu (Kestävä Lahti - säätiön ja Ladec oy:n osalta) ja kaupunginhallituksen jäsen Toni Putula (Lahden Talot oy:n osalta) ja poistuivat ko. asian käsittelyn ajaksi. (HL 28.1 §:n 5-kohta).

Keskustelun kuluessa jäsen Pekka Komu teki seuraavan palautusehdotuksen:

"Kaupunginhallitus hyväksyy pykälän muilta osin, mutta palauttaa uudelleen valmisteluun kohdan 'Investoinnit Kaupunkiympäristön palvelualue' (s.6-7). Kaupungille edullisempina liityntäpysäköintivaihtoehtoina on tutkittava Askon alueen ja Moisionkadun vaihtoehtoja."

Jäsen Jetta Laakso kannatti palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusehdotus ja asiasta tulee äänestää. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän pohjaehdotus sai 7 ääntä ja jäsen Komun palautusehdotus 4 ääntä. Esittelijän ehdotuksen kannalla olivat Jenna Koskelo, Sonja Falk, Aleksi Mäntylä, Rami Lehto, Toni Putula, Merja Vahter ja Juha Rostedt ja Pekka Komun palautusehdotuksen kannalla olivat Pekka Komu, Alettin Basboga, Jetta Laakso ja Sirkku Hildén. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä: Liite 3 244 §.

Kaupunginhallitus jatkoi asian käsittelyä ja hyväksyi päätösehdotuksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy käyttösuunnitelmamuutoksena vakituisen hyväksymisoikeuden seuraavasti:

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

Elinvoima ja kilpailukykypalvelut, Tukityöllistäminen
Kustannuspaikka 101015090 Työllisyyden kuntakokeilu, hyväksyjä
työllisyysjohtaja, varahyväksyjä työllisyysasioiden päällikkö.

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan
ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2020
talousarvion sitovat määrärahat ovat esitettyjen muutosten jälkeen
1.10.2020 alkaen seuraavat:

Konsernihallinnon muutosesitykset:

Lisätään Konsernipalvelut vastuualueen tuloihin 1,645 milj. euroa ja
vastaava summa määrärahaan Kestävä Lahti -säätiön avustusta
varten.

Lisätään Konsernipalvelut vastuualueen määrärahaan 0,4 milj. euroa
Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen maksuosuutta varten.

Vähennetään Elinvoima ja kilpailukykypalvelut vastuualueen tuloista
työ- ja elinkeinoministeriön myöntämä valtionavustus 4,664 milj. eu-
roa. Vähennetään yksinyrittäjille myönnettävistä avustuksista aiheu-
tuvaa kustannuksia 4,664 milj. euroa Elinvoima ja kilpailukykypalvelut
vastuualueen menoista.

Muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä -0,4 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Konsernipalvelut määräraha 49 143 000 euroa
- Konsernipalvelut tuloarvio 7 763 200 euroa
- Elinvoima ja kilpailukykypalvelujen toimintakate ei muutu

Sivistyksen palvelualueen muutosesitykset:

Lisätään sitovuustasolle Lasten ja nuorten kasvu vastuualueen
määrärahaan 1,389 milj. euroa varhaiskasvatuksen kuluihin.

Vähennetään sitovuustason Lasten ja nuorten kasvu vastuualueen
tuloarviota 1,178 milj. euroa 5-vuotiaiden lasten maksuttoman
varhaiskasvatuksen kokeilun ja koronaepidemian aiheuttamien
maksutuottojen menetysten vuoksi.

Muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä -2,567 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Lasten ja nuorten kasvu määräraha 187 809 400 euroa

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

-
- Lasten ja nuorten kasvu tuloarvio 8 548 500 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualueen muutosesitykset:

Vähennetään sitovuustason maankäyttö ja aluehankkeet, kunnallistekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta sitovuustason tuloarviota -1,3 milj. euroa tulotason oikaisun ja koronaepidemian aiheuttaminen tulomenetyksen vuoksi.

Muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä -1,3 milj. euroa.

Lisätään Joukkoliikenteen sitovuustason toimintakatetta 3,41 milj. euroa koronaepidemian aiheuttamien tulo- ja menovaikutusten vuoksi.

Muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä -3,41 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Maankäyttö ja aluehankkeet, Kunnallistekniikka sekä Rakennus- ja ympäristövalvonta tuloarvio 24 926 700 euroa
- Joukkoliikenne toimintakate -8 462 700 euroa

Käyttötalouden muutokset katetaan verorahoituksen muutoksilla.

Verorahoituksen muutosesitykset:

Alennetaan kunnallisverotuloarviota 0,6 milj. euroa, lisätään yhteisöverotuloarviota 1,7 milj. euroa ja kiinteistöverotuloarviota 1,4 milj. euroa, yhteensä 2,5 milj. euroa.

Lisätään valtionosuustuloarviota 6,5 milj. euroa.

Muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä +9,0 milj. euroa.

Tuloarviot muutosten jälkeen (ei sitovia):

Verotulot 487 760 000 euroa

- Kunnan verotulo 415 460 000 euroa
- Yhteisövero 31 000 000 euroa
- Kiinteistövero 41 300 000 euroa

Valtionosuudet 227 690 000 euroa

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuus 197 990 000 euroa
- Verotulomenestysten kompensatio (korvaus) 2 500 000 euroa

Investointiosan muutosesitykset:

Lisätään kiinteän omaisuuden määrärahaa 5,05 milj. euroa Kaupunkiympäristön palvelualueelle tonttien ostamista varten.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

Vähennetään julkisen käyttöomaisuuden investointimäärärahaa -0,8 milj. euroa Väyläviraston Vt 12 Lahden eteläisen kehätien kustannusarvion muutoksesta aiheutuen.

Korotetaan arvopaperien ja osuuksien investointiosan määrärahaa yhteensä 2 780 700 eurolla. Määräraha kohdistuu osakkeiden merkintään ja oston. Investoinnit rahoitetaan talousarviolainoilla.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

- Kiinteä omaisuus menot 10 050 000 euroa
- Julkinen käyttöomaisuus menot 36 925 199 euroa
- Arvopaperit ja osuudet menot 5 650 700 euroa

Rahoitusosan muutosesitykset:

Vähennetään Antolainasaamisten lisäykset määrärahaa 20,0 milj. euroa ja vähennetään Antolainasaamisten vähennykset määrärahaa 4,1 milj. euroa.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

- Antolainat nettoarvio 29 013 400 euroa

Perusteluosa

Vuoden 2020 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Esitetyt käyttötalouden muutokset vähentävät toimintatuottoja yhteensä -9,4 milj. euroa ja toimintakuluja yhteensä -1,7 milj. euroa. Näiden vaikutus toimintakatteeseen on - 7,7 milj. euroa. Vero- ja valtionosuusmuutokset huomioiden muutosten vaikutus vuosikatteeseen ja tilikauden tulokseen on +1,3 milj. euroa. Esitetyt investointimuutokset lisäävät investointimenoja yhteensä +7,0 milj. euroa.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1. Päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma on esitetty liitteessä 2.

Koronaepidemian mahdollisen toisen aallon vaikutukset talousarvioon tullaan esittämään loppuvuoden 2020 aikana.

Konsernihallinto

Lahden kaupungin avustus Kestävä Lahti -säätiölle

Lahden kaupunki on saanut ympäristöministeriöltä valtionavustusta Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 hankkeelle yhteensä 3 milj. euroa, joka maksetaan edelleen avustuksena Kestävä Lahti -

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

säätiölle teemavuoden toteuttamista varten (KH 10.8.2020 § 186). Avustus maksetaan kahdessa erässä, ensimmäinen erä 1,4 milj. euroa syyskuussa 2020 ja toinen erä 1,6 milj. euroa tammikuussa 2021. Lisätään konsernipalvelut vastuualueen tuloarviota 1,4 milj. euroa ja vastaavasti määrärahaa 1,4 milj. euroa. Muutoksella ei ole tulosvaikutusta.

Euroopan komissio on myöntänyt Lahden kaupungille 0,35 milj. euron taloudellisen tunnustuksen kattamaan ympäristöpääkaupunkititteliin liittyviä valmistelukustannuksia (KH 12.8.2019 § 196). Palkintorahasta on maksettu kaupungille 0,245 milj. euroa ja loput tullaan maksamaan, kun toiminnan aloittaminen on komission toimesta tarkastettu ja varmistettu. Lahden kaupunki myöntää saadun palkintorahan avustuksena säätiölle. Lisätään konsernipalvelut vastuualueen tuloarviota 0,245 milj. euroa ja vastaavasti määrärahaa 0,245 milj. euroa. Muutoksella ei ole tulosvaikutusta.

Säätiölle on maksettu peruspääoma 60 000 euroa Kuntaliiton ohjeiden mukaisesti investointimenojen sijasta käyttötaloudesta (KH 2.3.2020 § 60). Meno katetaan konsernipalvelut vastuualueen määrärahasta, joten sillä ei ole tulosvaikutusta.

Lahden kaupungin Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen maksuosuus

Konsernipalvelujen vastuualueelle on varattu 10,1 milj. euroa Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen (PHPELA) maksuosuutta varten. PHPELA:n talousarvion 2020 mukaan Lahden kaupungin maksuosuus tulee olemaan 10,5 milj. euroa. Konsernipalvelujen lisämäärärahatarve on +0,4 milj. euroa ja muutoksen vaikutus tulokseen on -0,4 milj. euroa.

Yksinyrittäjän tukemiseen tarkoitettu valtionavustus ja toimintatukimenot 4,664 milj. euroa

Kaupunginhallitus päätti 14.4.2020 (§ 96) hakea työ- ja elinkeinoministeriöltä eritysavustusta käytettäväksi yksinyrittäjille myönnettävistä avustuksista aiheutuviin kustannuksiin ja että avustukset maksetaan Elinvoima ja kilpailukykypalvelujen kustannuspaikalta Yksinyrittäjän toimintatuki. Työ- ja elinkeinoministeriö päätti 22.4.2020 myöntää Lahden kaupungille enintään 4,664 milj. euroa käytettäväksi yksinyrittäjien tilapäisesti heikentyneen taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi. Eritysavustus otettiin Elinvoima ja kilpailukykypalvelujen vastuualueen tuloarvioon ja yksinyrittäjille myönnettävä avustus vastuualueen määrärahoihin kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviomuutoksessa

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

15.6.2020 § 46. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti kyseiset erät kirjataan tuloslaskelman sijasta tasetileille, joten vastuualueen tuloarviota vähennetään 4,664 milj. euroa ja määrärahaa vähennetään vastaavasti 4,664 milj. euroa.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 15.9.2020 (§ 93) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sitovuustasolle Lasten ja nuorten kasvu - varhaiskasvatus, perusopetus ja nuorisopalvelut, myönnetään +1,389 milj. euron lisämääräraha kuluihin. Lisäksi esitetään, että sitovuustason tulomäärärahaa alennetaan -1,178 milj. euroa. Nettolisämääräraha on +2,567 milj. euroa. Toimintakulujen ylitykseen vaikuttaa varhaiskasvatuksen avustuskulujen kasvu, mikä johtuu palveluseteliä käyttävien lasten määrän kasvusta. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kasvoi vuoden 2020 keväällä 30 %:iin kaikista varhaiskasvatuksessa olleista lapsista. Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen alitus aiheutuu pääasiassa 5-vuotiaiden lasten maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilun vuoksi saamatta jääneistä maksutuotoista sekä koronavirustilanteesta johtuvista varhaiskasvatusmaksujen maksualennuksista.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 22.9.2020 (§ 112) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että käyttötalouden määrärahoja lisätään yhteensä +3 410 100 euroa joukkoliikenteen sitovuudelle. Lisämäärärahatarve aiheutuu koronaepidemian vuoksi joukkoliikenteen toimintatuottojen vähenemisestä. Lautakunta valtuuttaa kaupunkikehitysjohtajan tekemään teknisen tarkistuksen esitykseen, mikäli joukkoliikenteen valtionavun määrä on selvillä ennen kaupunginhallituksen kokousta. Koronan vaikutuksiin on haettu joukkoliikenteen valtionavustusta. Valtionavustusta on haettu hakuohjeen mukaisesti 50% eli 2 214 364 euroa. Traficom pyrkii tekemään päätöksen valtionavustuksesta syyskuun aikana.

Lisäksi lautakunta päätti esittää, että tuloja vähennetään -1,3 milj. euroa vuodelta 2020 maankäyttö- ja aluehankkeet, kunnallistekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta sitovuudelta. Tämä sisältää -1,0 milj. euroa vähennystä maankäytön tuloista, sekä yhteensä -0,3 milj. euroa pysäköintimaksujen ja pysäköintivirhemaksujen vähennystä. Maankäytön talousarviossa on ollut vuonna 2019 toteutunut kertaluonteinen tuloerä 1 milj. euroa, joka ei toistu vuonna 2020. Lisäksi koronaepidemian vuoksi pysäköintitulot laskevat -0,2 milj. euroa ja pysäköintivirhemaksuja jää kertymättä -0,1 milj. euroa.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

Verorahoitus

Valtio päätti keväällä 2020 koronaepidemian aikana kuntataloudentukipaketista. Tukipaketin mukaisesti valtio toisessa lisätalousarviossaan kompensoi verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvia verotulojen viivästymisiä kunnille. Kompensaatio 11,4 milj. euroa myönnettiin Lahden kaupungille korotuksena valtionosuuteen ja se otettiin huomioon valtuuston hyväksymässä talousarviomuutoksessa 15.6.2020 (§52). Koska verotulokertymä ei ole heikentynyt keväällä ennustetulla tavalla, on kompensaatiota vähennetty Lahden kaupungin osalta 8,9 milj. euroa. Muutos lisää kunnallis- ja kiinteistöverotuloarviota yhteensä 8,9 milj. euroa ja vähentää valtionosuustuloarviota vastaavalla määrällä.

Valtio päätti neljännessä lisätalousarviossaan kuntatalouden tukipaketista, jossa päätettiin yhteisöveron kuntien jako-osuuden korottamisesta kymmenellä prosenttiyksiköllä. Korotus lisää Lahden kaupungin yhteisöverotuloarviota 6,8 milj. euroa. Koronaepidemiasta aiheutuva yhteisöveromenetys on 5,1 milj. euroa. Samassa tukipaketissa kunnille myönnettiin korotusta peruspalvelujen valtionosuuteen. Korotuksella korvataan kunnallisverotuoton menetyksiä ja koronakriisistä aiheutuvia kustannuksia. Korotus lisää Lahden kaupungin valtionosuustuloarviota 15,4 milj. euroa. Kunnallisverotuoton menetykset edellä mainittuun korvaukseen liittyen ovat 8,0 milj. euroa.

Investoinnit

Kaupunkiympäristön palvelualue

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 25.8.2020 (§ 97) ostaa Liberi Oy:ltä KeskiLahden kaupunginosan korttelialueen 165 tontit 2 (398-1-165-2), 3 (398-1-165-3) ja 4 (398-1-165-4) 4,5 milj. euron kauppahinnalla kauppakirjaluonnoksen ehdoin edellytyksellä, että kaupunginvaltuusto myöntää kauppahinnan maksuun kauppahinnan suuruisen lisämäärärahan.

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 25.8.2020 (§ 98) ostaa VR-Yhtymä Oy:ltä Keski-Lahden kaupunginosan korttelin 165 tontin 7 (398-1-165-7) ja tilan Yhtymä 398-405-63-1 määräalan 0,55 milj. euron kauppahinnalla kauppakirjaluonnoksen ehdoin edellytyksellä, että kaupunginvaltuusto myöntää kauppahinnan maksuun kauppahinnan suuruisen lisämäärärahan.

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 22.9.2020 (§ 112) päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

julkisen käyttöomaisuuden investointimäärärahoja vähennetään -0,8 milj. euroa vuodelta 2020 ja määräraha siirretään tuleville vuosille. Muutos perustuu Väyläviraston Vt 12 Lahden eteläisen kehätien kustannusarvioon. Hankkeen kokonaisuikatauluun tai osapuolikohtaisiin enimmäiskustannuksiin muutoksella ei ole vaikutusta.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n pienosakkaiden osakkeiden osto 204 000 euroa

Kaupunginhallitus on Konserni- ja tilajaoston esityksen mukaisesti päättänyt myöntää lisämäärärahan Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n omistusosuuden lisäämiseksi (KTJ 1.6.2020/§46, KH 8.6.2020/§156). Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy on alueen kuntien organisoima elinkeinopolitiikan kehittämisen yhtiö, jonka osakkeista kunnat omistavat 84 %, muut julkiset yhteisöt 5 % sekä yksityiset yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt 11 %. Yhtiöllä on yhteensä 40 osakkeenomistajaa. Järjestelyllä pyritään parantamaan yhtiön toiminnan sujuvoittamista. Ostojen arvioitu kokonaissumma on 204 000 euroa ja sisältää varainsiirtovero-osuuden.

Lahden Terveystalo Oy:n osakkeiden osto Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä 415 000 euroa

Lahden Terveystalo Oy:n osakekannan omistavat Lahden kaupunki (82,5 %) ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (17,5 %) yhdessä. Kaupunginhallitus on Konserni- ja tilajaoston esityksen mukaisesti päättänyt myöntää lisämäärärahan koko Lahden Terveystalo Oy:n osakekannan hankkimiseksi (KTJ 1.6.2020/§44, KH 8.6.2020/§155). Yhtiön osakekokonaisuuden keskittäminen kaupungille helpottaa kiinteistön kehittämistä ja yksinkertaistaa päätöksentekoa. Yhtiö omistaa tontin ja sen alueella olevan toimitilarakennuksen (Paavolan terveysasema), joka on poistettu käytöstä. Rakennus tullaan huonokuntoisena ja aiempaan käyttötarkoitukseensa nähden toiminnallisesti epäajanmukaisena purkamaan. Kauppahinta 415 000 euroa (sisältää varainsiirtoveron) perustuu osakkeiden tasearvoon.

Lahden Talot Oy:n uusien osakkeiden merkintä 2 161 686 euroa

Konserni- ja tilajaosto hyväksyi 17.8.2020 (§51) Lahden Talot Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa päätettävän maksullisen osakeannin ehdot. Osakeannissa Lahden kaupunki merkitsee 20 kpl Lahden Talot Oy:n uusia osakkeita, jotka maksetaan luovuttamalla apporttina Lahden Talot Oy:lle 6230 kpl Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti -nimisen yhtiön osakkeita. Osakkeiden merkintähinta on 108 084,30 euroa osakkeelta, yhteensä 2 161 686 euroa. Järjestely toteutettiin osana kiinteistöomistusten keskittämistä ja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 244

konsernirakenteen tiivistämistä.

Rahoitusosa

Antolainauksen muutos

Tytäryhteisöille myönnettyjä pitkäaikaisia antolainoja on myönnetty kuluvana vuonna arvioitua vähemmän. Vähennetään Antolainasaamisten lisäykset määrärahaa 20,0 milj. eurolla.

Talousarvion antolainasaamisten vähennykset erään sisältyy 4,1 milj. euroa lyhennyksiä, jotka koskevat kirjanpidossa vaihtuviin vastaaviin kirjattuja pitkäaikaisten antolainojen lainasaamisia ja joiden vähennykset (lyhennykset) ohjautuvat rahoituslaskelmassa kohtaan Muut maksuvalmiuden muutokset, joka ei ole valtuustoon nähden sitova erä. Poistetaan teknisenä korjauksena Antolainasaamisten vähennykset erästä määrärahaa 4,1 milj. euroa.

Antolainauksen nettomuutokset yhteensä 15,9 milj. euroa.

Käyttösuunnitelman muutos

Tukityöllistämisen kustannuspaikan 101015090 Työllisyyden kuntakokeilun osalta muutetaan hyväksyjäksi työllisyysjohtaja ja varahyväksyjäksi työllisyysasioiden päällikkö. Muutos astuu voimaan heti.

TUKITYÖLLISTÄMINEN	Kustannuspaikka	tilaus/ pr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Työllisyyden kuntakokeilu	101015090		Työllisyysjohtaja	Työllisyysasioiden päällikkö

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: Ote: Konsernihallinto, Sivistyksen palvelualue,
Kaupunkiympäristön palvelualue, Taloussuunnittelu,
Controllerpalvelut, Rahoituspalvelut

Liitteenä

1. Sitovuustasoiset muutokset
2. Tulos- ja rahoituslaskelma 1.10.2020

Sitovuustasoiset muutokset**KÄYTTÖTALOUSOSA****KONSERNIHALLINTO**

Konsernipalvelut vastuualue	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	47 098 000	2 045 000	49 143 000
Tulot	6 118 200	1 645 000	7 763 200
Toimintakate	-40 979 800	-400 000	-41 379 800
Elinvoima ja kilpailukykypalvelut vastuualue	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	14 405 400	-4 664 000	9 741 400
Tulot	5 279 600	-4 664 000	615 600
Toimintakate	-9 125 800	0	-9 125 800

SIVISTYKSEN PALVELUALUE

Lasten ja nuorten kasvu vastuualue	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	186 420 400	1 389 000	187 809 400
Tulot	9 726 500	-1 178 000	8 548 500
Toimintakate	-176 693 900	-2 567 000	-179 260 900

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE**Rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet**

yhteensä	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	29 786 600	0	29 786 600
Tulot	26 226 700	-1 300 000	24 926 700
Toimintakate	-3 045 900	-1 300 000	-4 345 900
Joukkoliikenne	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	21 793 100	-452 800	21 340 300
Tulot	16 740 500	-3 862 900	12 877 600
Toimintakate	-5 052 600	-3 410 100	-8 462 700

VEROT JA VALTIONOSUUDET

Verotulot	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Kunnan verotulo	416 100 000	-640 000	415 460 000
Yhteisövero	29 300 000	1 700 000	31 000 000
Kiinteistövero	39 850 000	1 450 000	41 300 000
Yhteensä	485 250 000	2 510 000	487 760 000
Valtionosuudet	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	182 590 000	15 400 000	197 990 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-5 600 000		-5 600 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	32 800 000		32 800 000
Verotulomenetysten kompensatio (korvaus)	11 400 000	-8 900 000	2 500 000
Yhteensä	221 190 000	6 500 000	227 690 000

INVESTOINNIT

Kiinteä omaisuus	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	5 000 000	5 050 000	10 050 000
Tulot	4 120 000	0	4 120 000
Netto	-880 000	-5 050 000	-5 930 000

Julkinen käyttöomaisuus	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	37 725 100	-800 000	36 925 100
Tulot	1 523 300		1 523 300
Netto	-36 201 800	800 000	-35 401 800

Arvopaperit ja osuudet	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Menot	2 870 000	2 780 700	5 650 700
Tulot	0	0	0
Netto	-2 870 000	-2 780 700	-5 650 700

RAHOITUSOSA

Antolainat	TA+ LTA 2020	LTA 2020	TA+ LTA 2020
Lisäykset	35 000 000	-20 000 000	15 000 000
Vähennykset	-48 113 400	4 100 000	-44 013 400
Netto	-13 113 400		-29 013 400

Tuloslaskelma	TA+ LTA 2020	LTA 2020	Muutettu TA 2020
Toimintatuotot	159 224 900	-9 359 900	149 865 000
Valmistus omaan käyttöön	1 114 000	0	1 114 000
Toimintakulut	844 558 100	-1 682 800	842 875 300
TOIMINTAKATE	-684 219 200	-7 677 100	-691 896 300
Verotulot	485 250 000	2 510 000	487 760 000
Valtionosuudet	221 190 000	6 500 000	227 690 000
Rahoitustuotot- ja kulut	15 091 500	0	15 091 500
Korkotuotot	13 126 500	0	13 126 500
Muut rahoitustuotot	20 130 700	0	20 130 700
Korkokulut	17 535 700	0	17 535 700
Muut rahoituskulut	630 000	0	630 000
VUOSIKATE	37 312 300	1 332 900	38 645 200
Poistot ja arvonalentumiset	47 451 100	0	47 451 100
Satunnaiset erät	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-10 138 800	1 332 900	-8 805 900
Poistoeron lisäys tai vähennys	82 000	0	82 000
Rahastojen lisäys tai vähennys	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 056 800	1 332 900	-8 723 900

Rahoituslaskelma	Muutettu TA 2020	LTA 2020	Muutettu TA 2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA	33 192 300	1 332 900	34 525 200
Vuosikate	37 312 300	1 332 900	38 645 200
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-4 120 000	0	-4 120 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-105 867 800	-7 030 700	-112 898 500
Investointimenot	-113 651 100	-7 030 700	-120 681 800
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 163 300	0	2 163 300
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	5 620 000	0	5 620 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-72 675 500	-5 697 800	-78 373 300
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0
Antolainauksen muutokset	13 113 400	15 900 000	29 013 400
Antolainasaamisten lisäykset	-35 000 000	20 000 000	-15 000 000
Antolainasaamisten vähennykset	48 113 400	-4 100 000	44 013 400
Lainakannan muutokset	49 655 200	0	49 655 200
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000 000	0	60 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 344 800	0	-40 344 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 000 000	0	30 000 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	62 768 600	15 900 000	78 668 600
RAHAVAROJEN MUUTOS	-9 906 900	10 202 200	295 300

ÄÄNESTYSLISTA

Lahden kaupunginhallituksen kokouksesta syyskuun 28. päivänä 2020

Kaupunginjohtajan päätösehdotus = JAA

Kaupunginhallituksen jäsenen Pekka Komun palautusehdotus = EI

	Jaa	Ei	Huomautuksia
Komu, Pekka ~~Savurinne, Reijo~~		1	
Basboga, Alettin ~~Lempinen, Kari~~		1	
Laakso, Jetta ~~Mäkinen, Sanna~~		1	
Koskelo, Jenna ~~Hyytiä-Ilmonen, Henni~~	1		
Falk, Sonja ~~Kaartinen, Leena~~	1		
Mäntylä, Aleksis ~~Kaikkonen, Jouni~~	1		
Lehto, Rami ~~Tuomi, Maarit~~	1		
Putula, Toni ~~Niinistö, Sari~~	1		
Vahter, Merja ~~Salakka, Helena~~	1		
Rostedt, Juha ~~McCarron, Francis~~	1		
Hildén, Sirkku ~~Viinikka, Anneli~~		1	
Yhteensä	7	4	

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 245

Ateriapalveluiden kilpailutus KV

D/1793/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja   Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen, puh 050 556 9815

**Käsittely kaupungin-
hallituksessa**   Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Pekka Komu esitti, että kaupunginhallitus hylkää päätösehdotuksen. Kaupunginhallituksen jäsen Jetta Laakso kannatti hylkäysehdotusta.

Kaupunginhallitus päätti äänin 7-4 hyväksyä kaupunginjohtajan päätösehdotuksen. Esittelijän ehdotuksen kannalla olivat Jenna Koskelo, Sonja Falk, Aleksi Mäntylä, Rami Lehto, Toni Putula, Merja Vahter ja Juha Rostedt ja Pekka Komun hylkäysehdotuksen kannalla olivat Pekka Komu, Alettin Basboga, Jetta Laakso ja Sirkku Hildén. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä: Liite 1 245 §.

Päätös   Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus   Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n osakkeiden myynnin samassa yhteydessä, kun kaupungin ateriapalvelut kilpailutetaan. Osakkeiden lopulliset myyntiehdot tuodaan erikseen kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää antaa sivistystoimelle tehtäväksi kilpailuttaa ateriapalvelut yhteistyössä Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän kanssa.

Perusteluosa   Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n osakekannan omistavat Lahden kaupunki ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) yhdessä. Kaupunki omistaa yhtiöstä 56,9 % ja PHHYKY 43,1 %. Yhtiön tasearvo Lahden kaupungin taseessa on 5 690 euroa. Yhtiö tuottaa sidosyksikköasemassa ateriapalveluja omistajilleen ja tämän lisäksi myös ravintolapalveluita.

Kaupunki perusti yhtiön 5.4.2017. PHHYKY tuli osakkaaksi heti perustamisen jälkeen niin, että yhtiön toiminta käynnistyi 1.6.2017. Kaupunki ja PHHYKY siirsivät perustetulle yhtiölle ateriapalvelujen liiketoimintansa.

Yhtiöittämisen perustana oli kuntalain velvoite yhtiöittämiselle. Ennen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 245

yhtiöittämistä Lahden Aterian ulkopuolisille suuntautunut myynti oli noin miljoona euroa ja PHHYKYn noin puolitoista miljoonaa euroa. Ateriapalvelut eivät ole kunnan järjestämistä vastuulla olevia peruspalveluita, vaan ne ovat toiminnan tukipalveluita. Kunnan hoitaessa kuntalain 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus) kuntalain 126 §:n mukaan. Tällöin ei voi kyseistä toimintaa myöskään harjoittaa kunnan liikelaitos.

Yhtiöille laadittu liiketoimintasuunnitelma sisältää vaativia taloudellisia tavoitteita. Toiminnan on edellytettävä olevan kilpailukykyistä niin hinnan kuin laadun suhteen. Tiukoilla tavoitteilla on haluttu varmistaa toiminnan aktiivinen kehittäminen ja alalla vallitsevan voimakkaan kilpailun huomioiminen.

Yhtiön toiminta on kolmen vuoden aikana kehittynyt odotusten mukaisesti. Yhtiö on ottanut käyttöön uusia ruuan valmistustapoja ja pystynyt tehostamaan ruuan jakelua ja valmistusta. Yhtiön henkilöstön ja omistajilleen tuottamien ateriasuoritteiden määrä ovat säilyneet lähes ennallaan. Yhtiö on pystynyt puolittamaan valmistuskeittiöiden määrän nykyiseen kymmeneen ja samalla vähentänyt 19 palvelukeittiötä nykyiseen 69 palvelukeittiöön. Toiminnan tehostaminen näkyy erityisesti yhtiön kustannusrakenteen kehityksessä kiinteiden kustannusten osuuden laskuna. Keittiöiden määrän ja erityisesti valmistuskeittiöiden määrän väheneminen alentaa myös kaupungin ylläpito- ja investointikustannuksia uusissa sekä peruskorjattavissa koulu- ja päiväkotirakennuksissa.

Myönteisestä kehityksestä huolimatta yhtiön tulevaisuuden näkymät ovat haasteelliset. Muun yhteiskunnan ohella myös ruokapalveluala muuttuu nopeasti, ala digitalisoituu ja palveluinnovaatiot muuttavat kilpailukenttää. Ruokapalveluiden asiakasrajapinta digitalisoituu ja asiakasdatan merkitys kasvaa palvelujen kehittämisessä.

Ruoantuotannon tehostaminen ja automaatio lisääntyvät sekä toiminnan ohjauksen, alkutuotannon että jalostamisen työvaiheissa. Uudet palvelukonseptit, kuten ruoan verkkokauppa, annosten omavalinta ja palvelujen räätälöinti tulevat nykyisten palveluiden rinnalle myös kuntasektorilla. Yhtiön oman kilpailukykyyn ylläpito vaatii Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:ltä investointeja talous- ja tuotannonohjauksjärjestelmiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

Yhtiö tuottaa tällä hetkellä palveluja omistajille

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 245

sidosyksikköasemassa. Kilpailukyvyn ylläpitäminen ja toiminnan kehittämisedellytysten mahdollistaminen edellyttävät yhtiön toiminnalta riittävää volyymia. Väestönmäärän laskeva kehitys Päijät-Hämeessä, väestörakenteen muutos ja kunnan palveluiden uudelleen järjestämiset aiheuttavat yhtiön liikevaihtoon rakenteellista laskua. Omistajien tekemät osakilpailutukset voivat myös supistaa yhtiön toimintaa merkittävästi. Yhtiön strategian mukaista on hakea lisää täydentävää liiketoimintaa Päijät-Hämeen alueen kuntasektorilta. Kilpailukenttä kuitenkin kiristyy ja uusia yksityisiä toimijoita innovatiivisine palvelurakenteineen on tullut markkinoille. Jos yhtiö jää teknologisessa kehityksessä jälkeen ja sen palvelutarjoama vanhenee suhteessa kilpailijoihin, sen kyky pärjätä alueen kilpailutusten laatuvaatimusten ja hinnoittelun vertailuissa heikkenee.

Lahden kaupunki tarkastelee konsernirakennettaan ja omistustensa tarkoituksenmukaisuutta säännöllisesti. Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n toiminnan määrätietoinen kehittäminen ja kilpailukyvästä huolehtiminen antaa yhtiön jatkolle hyvät edellytykset. Toimintaympäristön muutos ja siihen sisältyvät haasteet edellyttävät kuitenkin aktiivisen toiminnan kehittämisen lisäksi yhtiölle mahdollisuutta toimia markkinoilla ilman omistajien asettamia sidosyksikköasemarajoitteita.

Kaupunginvaltuusto on vuonna 2017 hyväksyessään talousarvion vuodelle 2018 päättänyt osana talousarvioon sisältynyttä toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmaa, että kaupunki siirtyy vuoden 2019 aikana mm. Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n tuottamien palveluiden osalta markkinaehtoiseen palveluiden ostamiseen. Samasta ajankohdasta lähtien kaupunki ei velvoita yhtiötä säilyttämään sidosyksikköasemaansa. Kaupunki on keskustellut em. linjauksen mukaisen kilpailutuksen järjestämisestä PHHYKYn kanssa.

PHHYKYn hallitus on 22.6.2020 päättänyt kilpailuttaa kaikki kuntayhtymän ateriapalveluhankinnat. PHHYKYn sopimus Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n kanssa on voimassa 31.12.2020 asti. Sopimuksessa on yhden vuoden jatko-optio, jonka PHHYKY on ilmoittanut käyttävänsä. Kilpailutusprosessiin on varattava aikaa noin vuosi, jotta kilpailutuksen voittajan haltuunotto on mahdollista vuoden 2022 alussa. Hankintailmoitus julkaistaan marraskuussa 2020.

Lahden kaupungin kannalta on tarkoituksenmukaista kilpailuttaa kaupungin omat ateriapalveluhankinnat yhdessä PHHYKYn kanssa. Lahden kaupungin sopimus sivistystoimialan päiväkotij-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 245

kouluateriapalveluiden hankinnasta Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:ltä on voimassa toistaiseksi. Kilpailutuksen toteutuessa uuteen ateriapalvelusopimukseen siirryttäisiin 1.1.2022 alkaen. Yhteiskilpailutus edellyttää sitoutumista aikatauluun, jossa hankintailmoitus julkaistaan marraskuussa 2020.

Kilpailutuksen toteutus voidaan tehdä joko yhteiskilpailutuksena siten, että kilpailutetaan yrityskauppa tai vain ateriapalveluiden hankintasopimusten kilpailutuksena.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa kilpailutuksen yhteydessä toteutetaan yrityskauppa, jossa molemmat omistajat luopuvat Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n osakeomistuksesta. Kilpailutuksessa osakeyhtiön osakkeille asetetaan etukäteen määritelty kiinteä hinta ja eri ateriapalvelukokonaisuudet (kuten varhaiskasvatuksen ateriat) kilpailutetaan omina kokonaisuuksina. Tähän kilpailutukseen Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy ei voi osallistua, koska yhtiö ei voi ostaa kaikkia omia osakkeitaan.

Toisessa vaihtoehdossa ateriapalveluiden hankintasopimusten yhteiskilpailutuksessa PHHYKYn ja Lahden kaupungin ateriapalveluiden sopimuskanta kilpailutetaan samalla hankintailmoituksella. Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy voi osallistua tarjoajana tähän kilpailutukseen.

Ensimmäisen vaihtoehdon etuna on se, että yhtiön toiminta jatkuu kilpailutuksen jälkeen normaalisti. Yhtiön palveluksessa olevien työsuhteet yhtiöön säilyvät ennallaan mutta noudatettava työehtosopimus ja eläkevakuutusyhtiö voivat muuttua. Tämä riippuu voittaneen tahon taustasta ja päätöksistä. Tämän vaihtoehdon haittana on ateriapalveluiden tuottamisen alueellinen keskittyminen.

Toisen vaihtoehdon etuna on Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n mahdollisuus osallistua itse kilpailutukseen ja kilpailukyvyyn todentaminen. Jos yhtiö voittaa kilpailutuksen, sen toimintaa ei enää rajoita sidosyksikköaseman säilyttämisvelvoitteet. Vaihtoehdon haittana on, jos yhtiö ei menesty kilpailutuksessa, menettää se kerralla n. 85 % sopimuskannastaan. Tällöin yhtiön omistaja-arvo tai sen merkittävä osa häviää ja yhtiön henkilökuntaa ja toimintaa on välittömästi sopeutettava erittäin voimakkaasti.

Mikäli Lahden kaupunki jättäytyy kokonaan tämän kilpailutuksen ulkopuolelle ja PHHYKY kilpailuttaisi ateriapalveluiden hankintasopimuksen, voi Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy osallistua itse kilpailukseen. Mikäli yhtiö voittaisi kilpailutuksen ja haluaisi

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 245

tämän jälkeen myydä palveluitaan vapaasti markkinoille, pitäisi Lahden kaupungin ensin kilpailuttaa käyttämänsä ateriapalvelut.

Tilanne voi muuttua, jos Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n suunnitelma tytäryhtiön perustamisesta toteutuu. Yhtiö on suunnitellut siirtävänsä markkinoilla tapahtuvan toiminnan tytäryhtiöön ja arvioi tällä tavoin pystyvänsä osallistumaan kilpailuun markkinoilla. Hankintalain kannalta tulkinta tytäryhtiön avulla sidosyksikköasemarajoitteen kiertämisen lainmukaisuudesta on tulkinnanvarainen. Todennäköisesti tytäryhtiölle emoyhtiön myymät palvelut katsotaan emoyhtiön myynniksi markkinoille.

Jos Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy häviäisi PHHYKYn ateriapalveluiden kilpailutuksen, muodostuisi vahva epäily kaupungin ostamien ateriapalveluiden hintakilpailukyvästä. Tarve kilpailuttaa palvelu kaupungin osalta olisi ilmeinen.

Osakilpailutuksen haitta on, että jos Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy häviää jommankumman kilpailutuksista, yhtiön omistaja-arvo alenee ja toimintaa tulee sopeuttaa merkittävästi. On todennäköistä, että omistaja, joka ei käyttäisi enää yhtiön palveluita, haluaisi myös myydä omistamansa osakkeet pois.

Edellä esitettyjen vaihtoehtojen vaikutusten arvioinnin pohjalta perustelluinta on luopua yhtiön omistuksesta ja kilpailuttaa kaupungin sivistystoimen palvelut yhdessä PHHYKYn kanssa. Tämä mahdollistaa parhaiten yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamisen ja omistaja-arvon säilyttämisen.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy on kaupungin määräysvallassa oleva yhtiö. Kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää osakkeiden myynnistä, jos myynnin seurauksena kaupunki menettää määräysvallan yhtiössä.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: Päijät-Hämeen Ateriapalvelut, omistajaohjaus, sivistystoimi, PHHYKY

ÄÄNESTYSLISTA

Lahden kaupunginhallituksen kokouksesta syyskuun 28. päivänä 2020

Kaupunginjohtajan päätösehdotus = JAA

Kaupunginhallituksen jäsenen Pekka Komun hylkäysehdotus = EI

	Jaa	Ei	Huomautuksia
Komu, Pekka ~~Savurinne, Reijo~~		1	
Basboga, Alettin ~~Lempinen, Kari~~		1	
Laakso, Jetta ~~Mäkinen, Sanna~~		1	
Koskelo, Jenna ~~Hyytiä-Ilmonen, Henni~~	1		
Falk, Sonja ~~Kaartinen, Leena~~	1		
Mäntylä, Aleksi ~~Kaikkonen, Jouni~~	1		
Lehto, Rami ~~Tuomi, Maarit~~	1		
Putula, Toni ~~Niinistö, Sari~~	1		
Vahter, Merja ~~Salakka, Helena~~	1		
Rostedt, Juha ~~McCarron, Francis~~	1		
Hildén, Sirkku ~~Viinikka, Anneli~~		1	
Yhteensä	7	4	

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 246

Varavaltuutettu Markus Vierumäen varavaltuutetun tehtävän päättyminen KV

D/1855/00.00.01.00.02/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää eron varavaltuutettu Markus Vierumäelle varavaltuutetun tehtävästä 27.9.2020 alkaen.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa Markus Vierumäki 28.9.2020:

"Täten jätän paikkakunnalta muuton vuoksi kohteliaimmin eronpyyntöni Lahden kaupunginvaltuustosta ja sivistyslautakunnasta sekä muista kaupungin osoittamista luottamustehtävistäni.

Muuttopäiväni Helsinkiin on 27.9.2020."

Kuntalain (410/2015) 70 § 3 momentti:

"Luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Valtuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle."

Toimenpiteet Kh: kv
Kv: ote Markus Vierumäki, keskusvaalilautakunta, luettelot

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 247

Eron myöntäminen Markus Vierumäelle sivistyslautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen KV

D/1817/00.00.01.00.06/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Markus Vierumäelle eron sivistyslautakunnan jäsenen tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Markus Vierumäki 28.9.2020:

”Täten jätän paikkakunnalta muuton vuoksi kohteliaimmin eronpyyntöni Lahden kaupunginvaltuustosta ja sivistyslautakunnasta sekä muista kaupungin osoittamista luottamustehtävistäni.

Muuttopäiväni Helsinkiin on 27.9.2020.”

Sivistyslautakunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: Sdp Maria Mäkynen	Varajäsen: Sdp Minna Lampinen
Jäsen: Sdp Kimi Uosukainen	Varajäsen: Sdp Tomi Paakkunainen
Jäsen: Sdp Anneli Viinikka	Varajäsen: Sdp Hanne Savolainen
Jäsen: Sdp	Varajäsen: Sdp

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 247

Eemeli Salomäki	Tomi Sairomaa
Varapuheenjohtaja: Kok Sari Niinistö	Varajäsen: Kok Susanna Norja
Jäsen: Kok Reijo Oksanen	Varajäsen: Kok Minna Kyllinen
Jäsen: Kok Markus Vierumäki	Varajäsen: Kok Risto Kaakinen
Jäsen: Vihr Sami Metsäranta	Varajäsen: Vihr Kalle Kytölä
Jäsen: PS Martti Mäkelä	Varajäsen: PS Juha Viitanen
Jäsen: Kesk. Henni Hyytiä-Ilmonen	Varajäsen: Kesk. Piia Uotinen
Jäsen: KD Marja Kaitainen	Varajäsen: KD Iida Hovi
Jäsen: Vas. Elisa Lientola	Varajäsen: Vas. Leena Sievänen-Pääkkönen

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei myöskään ole vaalikelpoinen lautakuntaan. Sen lisäksi lautakuntia koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan määräytyy kuntalain (10.4.2015/410) 74 §:n mukaan seuraavasti:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 247

palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Sääntely ulottuu myös henkilöstöön, joka on kunnan määräämisvallassa olevan eli kuntakonserniin (ks. kuntakonsernin määrittelystä liite 1 Kuntaliiton yleiskirje 11/2017 ja liite 2 Kuntaliiton yleiskirje 12/2017) kuuluvan yhteisön palveluksessa, jos yhteisö toimii asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella.

Lautakunnan tehtäväalueella toimivan liikeyrityksen johtohenkilöiden vaalikelpoisuutta on rajoitettu vastaavin perustein kuin kunnanhallituksen kohdalla.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajista vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

12-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 12-5.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv

4 (4)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 247

Kv: Markus Vierumäki, valittu, sivistyslautakunta, luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 248

Eron myöntäminen Markus Vierumäelle rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen KV

D/1853/00.00.01.00.06/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Markus Vierumäelle pyynnöstä eron rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Markus Vierumäki 28.9.2020:

”Täten jätän paikkakunnalta muuton vuoksi kohteliaimmin eronpyyntöni Lahden kaupunginvaltuustosta ja sivistyslautakunnasta sekä muista kaupungin osoittamista luottamustehtävistäni.

Muuttopäiväni Helsinkiin on 27.9.2020.”

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: SDP asentaja, eläkkeellä Reijo Savurinne	Varajäsen: SDP koulunkäyntiavustaja Janne Siltanen
Jäsen: SDP sopimusala-asiamies Tarja Kirvesmies	Varajäsen: SDP lähihoitaja Susanna Soppi
Jäsen: SDP	Varajäsen: SDP

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 248

laboratoriohoitaja, työsuojeluvaltuutettu Riikka Raaska	sairaanhoitaja, eläkkeellä Raija Kuosa
Varapuheenjohtaja: KOK toiminnanjohtaja Jari Salonen	Varajäsen: KOK KTK, vuokraamonhoitaja Markus Pälli
Jäsen: KOK yrittäjä Jani Wallenius	Varajäsen: KOK opiskelija Markus Vierumäki
Jäsen: KOK yo-merkonomi Kirsi Öster	Varajäsen: KOK opiskelija, yhteiskuntatieteiden kandidaatti (YTK) Emmi Leppänen
Jäsen: VIHR opettaja Paul Carroll	Varajäsen: VIHR isännöitsijä Jyrki Jussila
Jäsen: PS maalari Juha Viitanen	Varajäsen: PS leipuri Sami Kivi
Jäsen: KESK leirikeskusyksikön esimies Jari Rissanen	Varajäsen: KESK tuotantopäällikkö, insinööri AMK Johanna Suppi
Jäsen: KD lääkäri, eläkkeellä Leena Kaartinen	Varajäsen: KD aikuiskouluttaja, KM Marja Kaitainen
Jäsen: VAS YTM Vuokko Kautto	Varajäsen: VAS eläkeläinen Tapio Hakatie

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei myöskään ole vaalikelpoinen lautakuntaan. Sen lisäksi lautakuntia koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan määräytyy kuntalain (10.4.2015/410)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 248

74 §:n mukaan seuraavasti:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Sääntely ulottuu myös henkilöstöön, joka on kunnan määräämisvallassa olevan eli kuntakonserniin (ks. kuntakonsernin määrittelystä liite 1 Kuntaliiton yleiskirje 11/2017 ja liite 2 Kuntaliiton yleiskirje 12/2017) kuuluvan yhteisön palveluksessa, jos yhteisö toimii asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella.

Lautakunnan tehtäväalueella toimivan liikeyrityksen johtohenkilöiden vaalikelpoisuutta on rajoitettu vastaavin perustein kuin kunnanhallituksen kohdalla.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan jäsenissä on 6 miestä ja 5

4 (4)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
28.09.2020 § 248

---

naista

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote Markus Vierumäki, valittu, rakennus- ja ympäristölupalautakunta, luettelot

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
28.09.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 230-237, 239-248
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Lahden kaupunginhallitus Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: (03) 814 11 Faksi: (03) 814 2244 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: klo 9-18 Pykälät: 238 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perusteiden tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päätyttyä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
---	---

	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>		
<p>Valituskirjelmä</p>	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
<p>Valitusasiakirjojen toimittaminen</p>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
<p>Tuomioistuinmaksut</p>	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte-</p>	

	lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.